

ကရင်ငြိမ်းချမ်းရေးအထောက်အကူပြုကွန်ရက်

မြန်မာနိုင်ငံအရှေ့တောင်ပိုင်းဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက်
လှပန်နိုင်ငံအပြည်ပြည်ဆိုင်ရာပူးပေါင်းဆောင်ရွက်
ရေးအေဂျင်စီ၏ အသေးစိတ်ပုံစံ (Blueprint)
အပေါ် ဆန်းစစ်ဝေဖန်မှု

အစီရင်ခံစာ အပြည့်အစုံ
စက်တင်ဘာလ၊ ၂၀၁၄

အထူးအကျဉ်းချုပ်

ဂျပန်နိုင်ငံ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးအေဂျင်စီ (JICA) သည် ကရင်ပြည်နယ်နှင့် မွန်ပြည်နယ်တို့တွင် ဒုက္ခသည်များနှင့်ပြည်တွင်းရွှေ့ပြောင်းဒုက္ခသည်များ (IDPs) ပြန်လည်နေရာချထားရေးကို အကူအညီပေးရန်အဆိုဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံအရှေ့တောင်ပိုင်းဒေသတွင် စက်မှုကဏ္ဍဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန် ရည်ရွယ်သည့် အသေးစိတ်ပုံစံကိုမကြာသေးမီကထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ သို့သော် ဂျပန်နိုင်ငံ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးအေဂျင်စီ (JICA) အား စစ်ဒဏ်ခံနေရသော အရှေ့တောင်ပိုင်းဒေသတွင် လမ်းများနှင့်စက်မှုဇုန်များကဲ့သို့သော အခြေခံအဆောက်အအုံဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် ၎င်း၏စီမံချက်သည် စောလွန်းနေပြီး အားနည်းချက်များရှိကာ ပဋိပက္ခပို၍ဆိုးရွားလာစေနိုင်သည့်အလားအလာရှိကြောင်းကို မြန်မာနိုင်ငံရှိ ကရင်တိုင်းရင်းသားအဖွဲ့အစည်းပေါင်း ၃၀ နီးပါးပါဝင်သောကွန်ရက်ဖြစ်သည့် ကရင်ငြိမ်းချမ်းရေးအထောက်အကူပြုကွန်ရက် (KPSN) မှ သတိပေးလိုက်သည်။

KPSN (ယခင် KCBPSN) သည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် အကြီးဆုံးကရင်လူ့အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများ ဖြင့်ဖွဲ့စည်းထားသည့်ကွန်ရက်ဖြစ်သည် (ပါဝင်သည့်အဖွဲ့အစည်းများ၏စာရင်းအား နောက်ဆက်တွဲတွင်ဖော်ပြပေးထားသည်)။ ၎င်းအဖွဲ့အစည်းများသည် ဆယ်စုနှစ်ပေါင်းများစွာ ပဋိပက္ခဒဏ်ခံနေရသော ဤဒေသရှိ ခုခံနိုင်စွမ်းမရှိသောလူများနှင့် ရပ်ရွာလူထုများအတွက် အထောက်အပံ့များ ပေးလျှက်ရှိပြီး လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာပေးကာ၊ ပွင့်လင်းမြင်သာပြီးတာဝန်ရှိသည့်အဖွဲ့အစည်းများ ထူထောင်၍ မြန်မာနိုင်ငံ တွင် ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲသည့် ငြိမ်းချမ်းရေးဖော်ဆောင်ရန် ဝိုင်းဝန်းကူညီဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် KPSN နှင့်၎င်း၏အဖွဲ့အစည်းများသည် မြန်မာနိုင်ငံအရှေ့တောင်ပိုင်း ကရင်နယ်မြေ များအတွင်း မည်သည့်ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းစဉ်များတွင်မဆို ပါဝင်ရမည်ဖြစ်သည့် အရေးကြီးသော အကျိုးသက်ရောက်မှုများ ဖြစ်ကြသည်။ ဖွံ့ဖြိုးမှုသည် ၎င်းအဖွဲ့အစည်းများနှင့်အတူ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်သည့် ဒေသခံကရင်ရပ်ရွာလူထုများအပေါ် တိုက်ရိုက်အကျိုးသက်ရောက်မှုရှိမည်ဖြစ်သောကြောင့် ဖြစ်သည်။

JICA အသေးစိတ်ပုံစံအား **မြန်မာနိုင်ငံအရှေ့တောင်ပိုင်းဒေသရှိ တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများအားအထောက်အပံ့ပေးသည့် ဒေသဆိုင်ရာဘက်ပေါင်းစုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအစီအစဉ်အတွက်အကြံပြုလေ့လာမှု** - အပြီးသတ် အစီရင်ခံစာ (အောက်တိုဘာ၊ ၂၀၁၃)ဟုတရားဝင်ခေါ်သည်။¹ ၎င်းသည် အရှေ့တောင်ပိုင်းဒေသအတွင်း ဂျပန်နိုင်ငံ၏ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို ဦးဆောင်လမ်းပြရန်ရည်ရွယ်ပြီး၊ ထိုအထဲတွင် လမ်းပန်းဆက်သွယ်မှုများအား အဆင့်မြှင့်ခြင်းနှင့်တိုးချဲ့ခြင်းနှင့် စက်မှုဇုန်များ၊မြို့ပြအခြေခံအဆောက်အအုံများနှင့် ရာဘာစိုက်ခင်းများကဲ့သို့သော စက်မှုလယ်ယာကဏ္ဍတို့အား ထူထောင်ခြင်းတို့အပေါ်အာရုံစိုက်သည်။

အဓိကကျသည့်ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများအား ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် ဗဟိုအစိုးရနှင့်၎င်းတာဝန်ပေးထားသည့်ပြည်နယ်အစိုးရများနှင့် အဓိကတွဲလုပ်ခြင်းဖြင့် JICA ၏ ချဉ်းကပ်ပုံသည် တည်ရှိနေသောဗဟိုချုပ်ကိုင်သည့်အစိုးရ ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံများကို တရားဝင်ဖြစ်စေပြီး အားဖြည့်ပေးသည်။ ဖွံ့ဖြိုးမှုပို၍ဖြစ်ပေါ်လာသည့်အချိန်တွင် ဒုက္ခသည်များနှင့်

¹ An abbreviated document was released in February 2014 entitled, "Project for the Integrated Regional Development Plan to Support Ethnic Minorities in the South-East Myanmar in the Republic of the Union of Myanmar Inception Report". JICA's website does not contain any direct links or documents related to the Project. This link does mention development in southeast Burma/Myanmar: http://www.jica.go.jp/english/about/president/speech/130809_01.html

ပြည်တွင်းရွှေ့ပြောင်းဒုက္ခသည်များ (IDPs) သည် မိမိတို့၏ဆန္ဒအလျောက် ပြန်လည်ရောက်ရှိလာကြမည်ဟု အသေးစိတ်ပုံစံက ယူဆပြီး၊ ကျယ်ပြန့်သည့် စက်မှုလုပ်ငန်း နှင့် အခြေခံအဆောက်အအုံဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုများသည် ဒေသအတွက် သင့်တော်ကာ ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်နှင့်အပြိုင် အကောင်အထည်ဖော်နိုင်မည်ဟုလည်း ယူဆသည်။ သို့သော် KPSN ၏ ကိုယ်ပိုင်ပဋိပက္ခစိစစ်တွေ့ရှိချက်က ထိုယူဆချက်များမှာ မှားသည်ဟု ငြင်းဆိုသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏စိစစ်တွေ့ရှိချက်က ပြသသည်မှာ မြန်မာနိုင်ငံရှိ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုနယ်မြေများတွင် နှစ်ပေါင်း ၆၀ ကျော်ဖြစ်ပွားခဲ့သောပဋိပက္ခ၏ အဓိကအကြောင်းရင်းနှစ်ခုမှာ အချုပ်အခြာအာဏာရှိသော စစ်အာဏာပိုင်များ၏ ဒေသတွင်းရှိသဘာဝသယံဇာတများအား ခေါင်းပုံဖြတ်ခြင်းနှင့် မြေလုပ်ပိုင်ခွင့်များအား မလေးစားခြင်းတို့ဖြစ်သည် (နောက်ဆက်တွဲ ၂ အားကြည့်ပါ)။ ၎င်းအား ပိုမိုကျယ်ပြန့်သည့် တိုင်းရင်းသား များ၏ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့် တောင်းဆိုချက်ကို နိုင်ငံမှငြင်းဆိုခြင်းအားအခြေခံပြီး နားလည်သင့်သည်။ အစိုးရ၏ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးမူဝါဒများ ချမှတ်ရာတွင် ဒေသခံတိုင်းရင်းသားများ၏အသံအား ပါဝင်စေနိုင်သည့် အဓိပ္ပာယ်ပြည့်ဝသည့် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာ အခွင့်အာဏာများအား ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုမှ လျော့ကျလာသည်အထိ လက်ရှိငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်သည် မပိုဆောင်နိုင်သေးပါ။ ကျွန်ုပ်တို့စိုးရိမ်သည်မှာ JICA ၏ အသေးစိတ်ပုံစံသည် ဤအန္တရာယ်များသည် အခြေအနေကို လုံလောက်စွာ အသိအမှတ်မပြုနိုင်ရုံသာမက လူသားဗဟိုပြုသည့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် ရွေးချယ်စရာလမ်းများကိုလည်း မတင်ပြနိုင်မည်ကို ဖြစ်သည်။²

ဒေသတွင်းရှိ ပဋိပက္ခဖြစ်စေသည့် အခြေခံအကြောင်းတရားများကို မသိကျိုးကျွန်ပြုခြင်းနှင့် လူထုအသိုင်းအဝိုင်းများ၏ပုဂ္ဂိုလ်များကိုရပ်ရွာလူထုများနှင့်ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ခြင်းသို့မဟုတ် ၎င်းတို့၏စိုးရိမ်မှုများအပေါ်အလေးထားပေးခြင်းမရှိဘဲ ငွေများရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်း သို့မဟုတ် နည်းပညာအထောက်အပံ့များပေးခြင်းတို့ ပြုလုပ်ခြင်းသည် အမှန်တကယ် အန္တရာယ်များသည်။ အလေးအနက်အကဲဖြတ်ခြင်းအပါအဝင် အမျိုးမျိုးသောဇာစ်မြစ်များမှ ခိုင်လုံသောအချက်အလက်များဖြင့် ခိုင်မာစွာအခြေခံပြုခြင်းမရှိသည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးမဟာဗျူဟာတစ်ခုသည် ရေရှည်တည်တံ့သည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးဆီသို့ ဦးတည်ရန် အလားအလာမရှိပါ။ ပို၍ဖြစ်လာနိုင်သည့်ရလဒ်မှာ ပဋိပက္ခ ပိုမိုတိုးပွားလာပြီး ထို JICA အသေးစိတ်ပုံစံသည် လက်ရှိဗဟိုချုပ်ကိုင်သည့် အစိုးရဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံများကို အားကောင်းလာစေသည့်နည်းလမ်းတစ်ခုဖြစ်လာပြီး၊ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် ဒေသတွင်းရှိ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများပါဝင်ခြင်းကို မသိကျိုးကျွန်ပြုနေလျှင် ရေရှည်တည် တံ့ခိုင်မြဲသည့် ငြိမ်းချမ်းရေးတစ်ခုကို အထောက်အကူပြုမည်ထက် ဖြစ်နေဆဲပဋိပက္ခကို ပို၍တွန်းအားပေးလာလိမ့်မည်ဖြစ် သည်။

အရှေ့တောင်ပိုင်းဒေသ၏ လူမှုစီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့်ပတ်သက်သည့် ဤအတိုင်းအတာရှိသော အသေးစိတ်ပုံစံသည် ပထမဆုံးအကြိမ်ဖြစ်သည်။ မျိုးဆက်ပေါင်းများစွာ ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်ခံရခြင်းနှင့် လက်လွှတ်ဆုံးရှုံးခံရခြင်းများအောက်တွင် ရုန်းကန်နေရသော ကျွန်ုပ်တို့ရပ်ရွာလူထုများအား ဖြည့်ဆည်းပေးရန် ဂျပန်ပြည်သူ များနှင့် အခြားအပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများ၏ ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မှုများကို ကျွန်ုပ်တို့ကြိုဆိုပါသည်။ သို့သော် JICA အသေးစိတ်လုပ်ငန်းစဉ်၊ ၎င်း၏အစီအစဉ်များ၊ ထောက်ခံချက်များနှင့် အနာဂတ် အကျိုးဆက်များအပေါ် ကျွန်ုပ်တို့သည် လေးနက်သည့်သံသယများရှိသည်။ ကရင်နှင့်အခြားတိုင်းရင်း သားလူမျိုးစုရပ်ရွာလူထုများအကြားရှိ လူ့အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများသည် ဆယ်စုနှစ်ပေါင်းများစွာ ပဋိပက္ခဒဏ်ခံနေရသော ဤဒေသရှိ ခုခံနိုင်စွမ်းမရှိသောလူများအတွက် အထောက်အပံ့များပေးလျက်ရှိသည်။ သို့သော် JICA သည် ကျွန်ုပ်တို့ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အဓိပ္ပာယ်ပြည့်ဝသည့် ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းမှုများ သို့မဟုတ် အများပြည်သူရှေ့ကြားနာမှုများကို ပြုလုပ်ခဲ့ခြင်းမရှိပါ။

ထိုအချက်နှင့်ကျွန်ုပ်တို့၏လေးနက်သောသံသယများရှိနေသော်လည်း ကောင်းမွန်သောရည်ရွယ်ချက်များဖြင့် ဂျပန်နိုင်ငံသည် မြန်မာနိုင်ငံအရှေ့တောင်ပိုင်းဒေသအား ချဉ်းကပ်နေသည်ဟုယူဆပြီး KPSN သည် JICA နှင့် ထိတွေ့လုပ်ဆောင်ရန် လိုလားလျှက်ရှိသည်။ ကျွန်ုပ်တို့သည် JICA အား ကောင်းမွန်သော ရည်ရွယ်ချက်များဖြင့်လည်း ချဉ်းကပ်လျက်ရှိပြီး၊ ၎င်းတွင် အောက်ဖော်ပြပါ ခိုင်မာသောအကြံပြုချက် ၈ ချက် ပါဝင်သည်။

² See JICA president's speech: http://www.jica.go.jp/english/about/president/speech/130924_01.html

သို့သော် ကျွန်ုပ်တို့ ပထမဦးစွာ အထူးအလေးထားရမည်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ရပ်တည်ချက်၏ အခြေခံသဘော တရားများအနေနှင့် တစ်ခုမှာ အပြည့်အဝငြိမ်းချမ်းရေးသဘောတူညီချက်ရရှိပြီး ဒီမိုကရက်တစ်ရပိုင်ခွင့်များကို အာမခံနိုင်ကာ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ကျသည့် ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုအား မရရှိသေးမီကာလတွင် မြန်မာနိုင်ငံအရှေ့တောင်ပိုင်းတွင် **အကြီးစားဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများပြုလုပ်ခြင်းအပေါ် ယာယီဆိုင်းငံ့ထားရန်**³ ဖြစ်သည်။ ထိုမှသာ ဒေသခံပြည်သူလူထုသည် ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများထံမှ အခွင့်အရေးများမျှတစွာ ရရှိမည်ဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးများ၊ ဒုက္ခသည်များနှင့် ပြည်တွင်းရွှေ့ပြောင်းဒုက္ခသည်များ ပါဝင်နိုင်မှုအပါအဝင် အဓိပ္ပာယ်ပြည့်ဝသော ထိတွေ့မှုနှင့်ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းမှု မပြုလုပ်နိုင်သေးမီကာလတွင် ပေါ်ထွက်လာမည့် အလှူရှင်ကို လှုံ့ဆော်သည့် ရှေ့ပြေးစီမံကိန်းလုပ်ငန်းစဉ်များအား **ယာယီဆိုင်းငံ့ထားရန်**အတွက်လည်း ကျွန်ုပ်တို့ တောင်းဆိုသည် (အကြံပြုချက် နံပါတ် ၈ အား ကြည့်ပါ)။⁴

အကြံပြုချက်များ၏အကျဉ်းချုပ် -

- ၁။ JICA ၏ အရှေ့တောင်ပိုင်းဒေသနှင့် ထိတွေ့ဆောင်ရွက်မှုများတွင် **ထိုဒေသ၏ပဋိပက္ခဇာတ်မြစ်များ**နှင့်ပတ်သက်သည့် နက်ရှိုင်းစုံလင်ပြီး သီးခြားလွတ်လပ်သည့် လေ့လာစိစစ်မှုများ ပါဝင်ရမည်။
- ၂။ အရှေ့တောင်ပိုင်းဒေသတွင်ပြုလုပ်မည့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုများ၏လုပ်ငန်းစဉ်နှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင်အနည်းဆုံးအားဖြင့် **အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လူသားချင်းစာနာထောက်ထားရေးဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှု အခြေခံသဘောတရားများအား** လိုက်နာစောင့်ထိန်းသွားမည်ကို JICA သည် ရှင်းလင်းပြတ်သားစွာ အာမခံချက်များ ပြုလုပ်နိုင်ရမည်ဖြစ်သည်။
- ၃။ အဓိပ္ပာယ်ပြည့်ဝသည့် **မဟာဗျူဟာမြောက် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာ အကဲဖြတ်မှုပြုလုပ်** သွားမည်ကို JICA က အာမခံပေးရမည်ဖြစ်ပြီး ၎င်း၏မူဝါဒများ၊ စီမံကိန်းများနှင့်အစီအစဉ်များတွင် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့်ဆိုင်သည့်အလေးထားမှုများအား ထည့်သွင်းပြုလုပ်သွားရမည် ဖြစ်သည်။
- ၄။ JICA သည် စီမံကိန်းစီစဉ်ခြင်း၊ ပုံစံရေးဆွဲခြင်းနှင့်အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း အဆင့်ဆင့်တို့တွင် လူ့ အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများနှင့် အပြည့်အဝလုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များအနေနှင့် ထိတွေ့ခြင်းဖြင့် အများ၏ဆန္ဒသဘောကို ရယူမည်ဆိုသည့် ၎င်းအဆိုပြုထားသည့်မူဝါဒများနှင့်အညီ **ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်အား** ပြုပြင်ပြောင်းလဲရမည်ဖြစ်သည်။
- ၅။ လုပ်ငန်းစဉ်များနှင့်ပတ်သက်ပြီး ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းခြင်း၊ အစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းတို့အား ဦးဆောင်သွားနိုင်ရန် **ကိုယ်စားပြုအဖွဲ့အား** ဖော်ထုတ်ရန် JICA သည် KPSN နှင့်အတူ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်သင့်သည်။
- ၆။ JICA ၏လေ့လာမှုများ၊ သဘောတူညီချက်များနှင့် အကြံပြုချက်များအားလုံးအတွက် **အပြည့်အဝ အချက်အလက်ဖော်ပြသည့်စနစ်တစ်ခုကို** JICA က ဖော်ထုတ်သင့်သည်။
- ၇။ JICA က ရှင်းလင်းပြတ်သားစွာ အာမခံရမည်မှာ ၎င်း၏အသေးစိတ်ပုံစံနှင့်ဆက်နွှယ်သည့် မည်သည့်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုစီမံကိန်းမဆို ဒေသတွင်းလုပ်နိုင်စွမ်းရည်အား မြှင့်တင်ရန်နှင့် ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲမှုအား အာမခံနိုင်ရန် **ဒေသခံလူအဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများနှင့် အဓိပ္ပာယ်ပြည့်ဝသည့် လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များအဖြစ်** ပြုလုပ်သွားရမည် ဖြစ်သည်။

³ KPSN uses the term **Large-scale development projects** to refer to top-down, multi-sectoral projects involving extensive social and environmental impacts and often costing millions of dollars or more; examples include the integrated plan proposed by JICA, as well as the proposed Dawei mega-port project.

⁴ When referring to consultation we refer JICA to the Shift Project’s “Conducting Meaningful Stakeholder Consultation in Myanmar”.

၈။ JICA သည် ရှေ့ပြေးစီမံကိန်းများအတွက် လက်တွေ့ရွေးချယ်စရာလမ်းများ စူးစမ်းနိုင်ရန် KPSN၊ အမျိုးသမီးများ၊ ဒုက္ခသည်များနှင့် ပြည်တွင်းရွှေ့ပြောင်းဒုက္ခသည်များပါဝင်သည့် ကရင်လူ့အဖွဲ့အစည်း ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ထိတွေ့ရမည်ဖြစ်သည်။

ထိုအကြံပြုချက်များနှင့်အတူ KPSN သည် မြန်မာနိုင်ငံရှိ ကရင်နယ်မြေများရှိ ဂျပန်နိုင်ငံ၏ ထိတွေ့ဆောင်ရွက်မှုလုပ်ငန်းစဉ်များအပေါ် လွှမ်းမိုးမှုရှိရန် အမှန်တကယ် မျှော်လင့်ပါသည်။ ဆယ်စုနှစ်ပေါင်းများစွာ မကြာခင်ဖြစ်လေ့ရှိသော အဖျက်သဘောဆောင်သည့် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှုများထံမှ ကမ္ဘာကြီးသည် များစွာသင်ယူ ခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ ယခုအခါတွင် ဖွံ့ဖြိုးမှုသည် ကျွန်ုပ်တို့မြေဆီသို့ ရောက်ရှိလာပြီဖြစ်ပြီး ပထမဆုံးအကြိမ် ရောက်ရှိလာခြင်းလည်းဖြစ်သည်။ ၂၀၁၄ ခုနှစ်တွင် ရရှိခဲ့သောသင်ခန်းစာအားလုံး၊ အသိပညာအသစ်များ နှင့်အလေ့အထများအား ဆွဲယူသုံးစွဲနိုင်သည့်အချိန်တွင် ဂျပန်ပြည်သူများအား ကိုယ်စားပြုသည့် အေဂျင်စီ တစ်ခုအနေနှင့် ခေတ်မမှီတော့သော၊ အားကိုး၍မရသောလုပ်ငန်းစဉ်များအား ဆက်လက်သုံးစွဲသွားရန် မသင့်တော်ပါ။ သို့သော် JICA သည် ၎င်း၏နည်းလမ်းများအား ပြင်ဆင်နိုင်ပြီး စစ်မှန်သော ပြည်သူ့ဗဟိုပြု သည့် ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲသောဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်မည်ဆိုလျှင် KPSN သည် လက်တွဲဆောင်ရွက်ရန် လိုလားပါသည်။

မာတိကာ

၁။ နိဒါန်း	၆
၂။ ကရင်ပြည်နယ် ဖွံ့ဖြိုးရေး အမြော်အမြင်နှင့်ဦးစားပေးမှုများ	၈
၃။ JICA အသေးစိတ်ပုံစံ အကျဉ်းချုပ်ဖော်ပြချက်	၉
၄။ ကရင်ပြည်သူတို့၏ စိုးရိမ်ပူပန်မှုများ	၁၁
၅။ အကြံပြုချက်များ	၂၂
၆။ နိဂုံး	၂၆

နိဒါန်း

ကရင်ငြိမ်းချမ်းရေးအထောက်အကူပြုကွန်ရက် (KPSN) သည် ကရင်တိုင်းရင်းသားလူထုအဖွဲ့အစည်း ပေါင်း ၃၀ နီးပါး ပါဝင်သည့်ကွန်ရက်တစ်ခုဖြစ်ပြီး လုပ်ဆောင်ရန် ရည်ရွယ်ထားသည်မှာ -

- ကရင်တိုင်းရင်းသားရပ်ရွာလူထုများအကြားတွင် ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်နှင့် လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာကိစ္စများနှင့် ပတ်သက်ပြီး နီးကြားမှုကို မြှင့်တင်ခြင်း၊
- ၎င်းတို့၏ရပိုင်ခွင့်များအား ရယူပိုင်ဆိုင်နိုင်ရန်အတွက် ရပ်ရွာလူထုများ၏ လုပ်နိုင်စွမ်းရည်ကို တည်ဆောက်ခြင်း၊
- ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲသည့် လူနေမှုဘဝများ ဖန်တီးဖော်ထုတ်နိုင်ရန်နှင့် ၎င်းတို့၏ဘဝများအား မြှင့် တင်ပေးနိုင်ရန် အတွက် ရပ်ရွာလူထုများအား လက်တွေ့ကျသည့်ထောက်ပံ့မှုများ ဖြည့်ဆည်းပေး ခြင်း၊
- ပြည်တွင်းရွှေ့ပြောင်းဒုက္ခသည်များ (IDPs) နှင့် ပြန်လည်ရောက်ရှိလာသူများအား ထောက်ပံ့ပေး ခြင်း၊
- ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်အား လေ့လာစောင့်ကြည့်ခြင်းနှင့်၊
- မြန်မာနိုင်ငံတွင် ရေရှည်တည်တံ့ပြီး မျှတသည့် ငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းမှုနှင့် ထောက်ခံအားပေးမှု ပံ့ပိုးပေးခြင်း။

JICA ၏အသေးစိတ်ပုံစံအား ပြန်လည်သုံးသပ်ပြီးနောက် JICA ၏ အကြံပြုချက်များနှင့် အဆိုပြုထားသည့် ရည်ရွယ်ချက်နှင့်ပတ်သက်ပြီး တုံ့ပြန်သည့် အနေနှင့် ရပ်ရွာလူထုအခြေပြုသည့်ရှုထောင့်အား ဤနေရာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ ဖော်ပြပေးထားသည် -

“(က)လုပ်နိုင်စွမ်းရည်များအပြည့်အဝရရှိနိုင်ရန်အတွက်ကရင်ပြည်နယ်နှင့်မွန်ပြည်နယ်တို့ ပါဝင် သည့် မြန်မာနိုင်ငံအရှေ့တောင်ပိုင်းဒေသအတွင်း ဖွံ့ဖြိုးရေးဦးတည်ချက်များကို ရှင်းလင်းဖော်ပြ ရန်နှင့် ထိုမှတစ်ဆင့် ဖြစ်ပေါ်လာမည့် ဘက်ပေါင်းစုံဒေသတွင်းဖွံ့ဖြိုးရေးအ ဓိကစီမံကိန်း၏ လုပ် ငန်းများ၏နယ်ပယ်အား ဖော်ထုတ်ရန်ဖြစ်သည်” (JICA အပြီး သတ်အစီရင်ခံစာ စာမျက်နှာ ၁-၃)

မြန်မာနိုင်ငံအရှေ့တောင်ပိုင်းဒေသအတွင်း ဖွံ့ဖြိုးရေးဦးတည်ချက်အား ရှင်းလင်းဖော်ထုတ်ရန်နှင့် ငွေမ တည်ခြင်းနှင့် နည်းပညာထောက်ပံ့ပေးမည်ဆိုသည့်ကတိ ပူးတွဲပါဝင်သည့် ဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံကိန်းများ၏ လုပ် ငန်းနယ်ပယ်အား ဖော်ပြရန် ရည်ရွယ်သည့် မည်သည့်လေ့လာမှုမဆို ကျွန်ုပ်တို့၏ရပ်ရွာလူထုနှင့် အနာဂတ် အပေါ် ကြီးမားသည့်ထိရောက်မှုရှိနိုင် သည်။ KPSN နှင့် ကျွန်ုပ်တို့၏အဖွဲ့ဝင်များသည် ကရင်ပြည်နယ်၏ အနာဂတ်အတွက် အရေးကြီးသောအကျိုးသက်ရောက် သူများဖြစ်ကြသည်။ ကျွန်ုပ်တို့သည် နိုင်ငံတကာ အသိုင်းအဝိုင်း၏ ထိတွေ့မှုနှင့်အထောက်အပံ့ကို ကြိုဆိုသော်လည်း

ကျွန်ုပ်တို့လူထုအသိုင်းအဝိုင်း၏ အနာဂတ်အပေါ်ထားရှိသည့် ကျွန်ုပ်တို့၏အမြော်အမြင်များသည် မရှိမဖြစ်လိုအပ်သည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ ယုံကြည်သည်။ KPSN သည် ကရင်ပြည်နယ်အတွင်း ရေရှည်တည်တံ့သည့် လူမှုစီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှုအား ထောက်ခံသော်လည်း အကျိုးအမြတ်ကို ပြည်သူများ မျှတစွာရရှိခြင်းနှင့် ကျွန်ုပ်တို့၏လူထု အသိုင်းအဝိုင်း အခွင့်အာဏာရရှိခြင်းတို့အား ကျွန်ုပ်တို့ ဦးစားပေးသည်။

ကရင်ရပ်ရွာလူထု၏ ရိုးရာအသိပညာတွင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်၌ ၎င်းအား ကြီးမားသည့်ထိခိုက်နစ်နာမှု မရှိစေဘဲ မည်သို့နေထိုင်မည်ဆိုသည့် အသိပညာပါဝင်သည်။ ကျွန်ုပ်တို့သည် ပျက်စီးစေသော ဖွံ့ဖြိုးမှုအား ခိုင်မာစွာဆန့်ကျင်ပြီး ရပ်တည်သည်။ ကျွန်ုပ်တို့သည် လူသားဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်အား ကာကွယ်မှုနှင့်အတူ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းများ၏ တိုးတက်မှုများကို ရှာဖွေသည်။ ထိုရည်မှန်းချက်သည် သီးခြားရပ်တည်၍ မရပါ။

ကရင်ရပ်ရွာလူထု၏ရှုထောင့်များကို ရောင်ပြန်ဟပ်သည့် ကျွန်ုပ်တို့ အလေးထားသည့်အရာများကို JICA အသေးစိတ်ပုံစံတွင်ပါရှိသည့် အယူအဆများကို အဆုံးအဖြတ်ပေးသူများအား အသိပေးလိုပါသည်။ ထိုနည်းတူ ဖွံ့ဖြိုးမှုအားရှေ့ဆက်သွားအောင် ဆောင်ရွက်ရာတွင် ပါဝင်လာမည့် ကရင်ရပ်ရွာလူထုရှိ အခြား သူများအား အချက်အလက်များ ပေးရန် ကျွန်ုပ်တို့ လိုလားသည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏ရည်မှန်းချက်မှာ အခြေခံ အဆောက်အအုံနှင့်တင်ပို့မှုအားအခြေခံသည့် စက်မှုဖွံ့ဖြိုးရေးတို့ကိုသာ အာရုံစိုက်သည့် JICA အသေးစိတ်ပုံစံထက် စစ်မှန်သည့် လူမှုစီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုင်ရာ တိုးတက်မှုကိုသာဖြစ်သည်။

ဤစာတမ်းတွင်တင်ပြထားသည့် အလေးထားစိုးရိမ်မှုများမှာ KPSN တွင်ပါဝင်သည့် အဖွဲ့များထံမှငါးလကျော်ကာလအတွင်း ကောက်ယူခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ဤအထဲတွင်ပါဝင်သည့်အယူအဆများအား KPSN အတွင်းပါဝင်သည့် အုပ်စုများနှင့် ကြိုတင်ဝေငှပြီးဖြစ်ကာ မူကြမ်းရေးဆွဲသည့်အခါတွင်လည်း အယူအဆများ၊ တုံ့ပြန်ချက်များနှင့် ဝေဖန်သုံးသပ်ချက်များ ထပ်မံထည့်သွင်းနိုင်ရန်အတွက် လုံလောက်သည့်အချိန်ပေးခဲ့သည်။ ဤစာတမ်းသည် KPSN အတွင်းပါဝင်သည့် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ၎င်းတို့ကိုယ်စားပြုသည့် ကရင်ရပ်ရွာလူထုများ၏ရှုထောင့်နှင့်အများဆန္ဒကို ရောင်ပြန်ဟပ်သည်။

၂။

ကရင်ပြည်နယ် ဖွံ့ဖြိုးရေး အမြော်အမြင် နှင့်ဦးစားပေးမှုများ

ကရင်ပြည်နယ်မှပြည်သူများအတွက် ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲသည့်ငြိမ်းချမ်းရေးထက် မည်သည့်အရာမှ ပို၍ အရေးကြီးပါ။ ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးမှုအလားအလာများအားလုံးသည် ငြိမ်းချမ်းရေးမရှိပါက အောင်မြင်မည်မဟုတ်ပါ။ အဓိပ္ပာယ်သက်ရောက်သည်မှာ မူတည်သောငြိမ်းချမ်းရေးသည် KPSN ၏ ထိပ်ဆုံးဦးစားပေးမှု ဖြစ်သည်။ ဤစာတမ်းတွင်ပါဝင်သည့်သဘောထားများသည် ငြိမ်းချမ်းရေးအလားအလာများကို အကျိုးသက်ရောက် စေသည့် ကရင်ပြည်နယ်အတွင်း မည်သည့်ဆောင်ရွက်မှုကိုမဆို အသေးစိတ်အာရုံစိုက်ခြင်းကို ရောင်ပြန်ဟပ်သည်။ ငြိမ်းချမ်းရေးကိုရရှိရန်အတွက် ပဋိပက္ခအားဖြေရှင်းရန် အကျိုးသက်ရောက်သူများ အားလုံးပါဝင်ရန်လိုအပ်ပြီး ပဋိပက္ခအား ရှောင်လွှဲပြီးလုပ်ကိုင်နိုင်သည်ဟု မပြုလုပ်ရန် လိုအပ်သည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ဒုတိယဦးစားပေးမှုမှာ ရပ်ရွာလူထု ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ပိုင်ခွင့် ဖြစ်သည်။ ၎င်းအချက်သည် ဒွန်တွဲ ၍လာသော အချက်ဖြစ်ပြီး ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ပိုင်ခွင့်သည် ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲသည့် ငြိမ်းချမ်းရေးမရမချင်း အပြည့်အဝ အကောင်အထည်ဖော်ရန် မဖြစ်နိုင်သလို ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ရပ်ရွာလူထု အနာဂတ်တွင် လုံခြုံမှုရရှိသည်လည်း တက်ကြွစွာပါဝင်ဝင်မရှိဘဲ မရရှိနိုင်ပါ။ ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းစဉ်တလျှောက်တွင် ရပ်ရွာလူထုပူးပေါင်းပါဝင်မှုတည်ဆောက်ရန် အခွင့်အရေးရရှိတိုင်း အားထုတ်ပြီး ပြုလုပ်သွားရမည်ဖြစ်သည်။ ဒီမိုကရေစီသည် ကောင်းမွန်စွာအသက်ဝင်နိုင်ရန် လူ့အဖွဲ့အစည်းနှင့်ထိတွေ့မှုရှိ ရန်လိုအပ်ပြီး ယခုအပြောင်းအလဲကာလအတွင်းတွင် ကျွန်ုပ်တို့ရပ်ရွာလူထု၏ လုပ်နိုင်စွမ်းရည် ဆက်လက် မြင့်တက်လာသည်ကို ကျွန်ုပ်တို့ လိုလားသည်။

လူနေမှုဘဝများ တိုးတက်ကောင်းမွန်လာရန်နှင့် အရည်အသွေးပိုမိုမြင့်မားလာရန် ကျွန်ုပ်တို့၏ ဆောင်ရွက်မှုများသည် တစ်နည်းအားဖြင့် ထိုဦးစားပေးမှု ၂ခုမှတစ်ဆင့် ပြုလုပ်သွားရမည်။ လူနေမှုဘဝများ တိုးတက်ကောင်းမွန်လာရန်နှင့် အရည်အသွေးပိုမိုမြင့်မားလာရန်အတွက် တိုက်ရိုက်ကြိုးပမ်းမှုများသည် ပဋိပက္ခနှင့် ရပ်ရွာလူထုပါဝင်လုပ်ပိုင်ခွင့်တို့အား မထိတွေ့ပါက ရေရှည်တွင် အောင်မြင်မည်မဟုတ်ပါ။ မကြာခင်ဖြစ်တတ်လွန်းသည်မှာ ကတိများသည် ပျက်ကွက်ခြင်း သို့မဟုတ် ကြာရှည်မခံခြင်း သို့မဟုတ် ပိုမိုဆိုးရွားသည့် လူနေမှုဘဝများ ရေရှည်တိုးတက်မှုကို ပျက်စီး စေသော မြေနှင့်၎င်း၏သယံဇာတများအား ကျဆင်းစေခြင်းမျိုးများ ဖြစ်လေ့ရှိသည်။

၎င်းကဲ့သို့သော အမြော်အမြင်နည်းပြီး ပျက်စီးစေသောဖွံ့ဖြိုးရေးအစား ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ ၁၉၉၁ ခုနှစ် ဖွံ့ဖြိုးရေး အစီရင်ခံစာတွင် ဖော်ပြထားသည့် ဦးတည်ချက်များနှင့် စိန်ခေါ်မှုများအား ရောင်ပြန်ဟပ်သည့် ဖွံ့ဖြိုးမှုကို ကျွန်ုပ်တို့ လိုလားသည် -

ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု၏စိန်ခေါ်မှုမှာ . . . လူနေမှုဘဝ တိုးတက်လာရန် ဖြစ်သည်။ အထူးသဖြင့် ကမ္ဘာ့ အဆင်းရဲဆုံးနိုင်ငံများတွင် ပိုမိုကောင်းမွန်သည့်လူနေမှုဘဝဆိုသည်မှာ ယေဘုယျအားဖြင့် ပိုမိုမြင့်မား သည့်ဝင်ငွေကို ဆိုလိုသော်လည်း ထိုထက်များစွာပိုမိုပြီး ပါဝင်သည်။ ထိုအထဲတွင် တန်းတူပါဝင်သည် များမှာပိုမိုကောင်းမွန်သည့်ပညာရေး၊ ပိုမိုအဆင့်မြင့်သည့် ကျန်းမာရေးနှင့်အာဟာရ၊ ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှု လျော့ပါးခြင်း၊ ပိုမိုသန့်ရှင်းသည့် ပတ်ဝန်းကျင်၊ ပိုမိုမျှတသည့်အခွင့်အရေး၊ တစ်ဦးချင်း၏ ပိုမိုလွတ်လပ်မှုနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအား ပိုမိုထိန်းသိမ်းနိုင်သည့် ဘဝတို့ ပါဝင်သည်။⁵

⁵ World Bank Development Report, 1991, Overview – Introduction. “World Bank. 1991. World Development Report 1991: The Challenge of Development. New York: Oxford University Press”. <https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/5974>

JICA

အသေးစိတ်ပုံစံ အကျဉ်းချုပ်ဖော်ပြချက်

မြန်မာနိုင်ငံအရှေ့တောင်ပိုင်းဒေသရှိ တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများအတွက် ဒေသတွင်းဘက်ပေါင်းစုံဖွံ့ဖြိုးရေး ဆိုင်ရာ ကနဦးဆန်းစစ်လေ့လာချက်သည် မွန်ပြည်နယ်နှင့်ကရင်ပြည်နယ်၏ လက်ရှိ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးနှင့်အခြေခံအဆောက်အအုံ အခြေအနေများအား ဆန်းစစ်လေ့လာပြီး မြန်မာအစိုးရ၏ လက်ရှိဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာမူဝါဒများနှင့်အစီအစဉ်များအား ပုံဖော်ကာ ဒေသအတွက် ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များ အား အဆိုပြုသည်။ JICA ၏အဆိုပြုချက်အရ ၎င်း၏ မြန်မာနိုင်ငံအရှေ့တောင်ပိုင်းဒေသအတွင်း ဖွံ့ဖြိုး ရေးအပေါ် အာရုံစိုက်မှုသည် အဓိကအားဖြင့် ဒုက္ခသည်များနှင့် ပြည်တွင်းရွှေ့ပြောင်းဒုက္ခသည်များ ပြန် လည်နေရာချထားရေးအတွက် ဖြစ်သည်။

JICA ၏ လေ့လာရေးအဖွဲ့သည် မွန်ပြည်နယ်နှင့်ကရင်ပြည်နယ် အစိုးရများနှင့် မြန်မာနိုင်ငံ နယ်စပ်ရေးရာ ဝန်ကြီးဌာန၊ အထူးသဖြင့် နယ်စပ်ဒေသနှင့်တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဌာနတို့နှင့် လက်တွဲ လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။ လေ့လာရေးအဖွဲ့သည် မြန်မာငြိမ်းချမ်းရေးစင်တာ၊ ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး (KNU)^၆၊ မွန်ပြည်သစ်ပါတီနှင့် ဒီမိုကရက်တစ်ကရင်အကျိုးပြုတပ်မတော် (DKBA) တို့နှင့်လည်း ညှိနှိုင်း တိုင်ပင်သည်။ သုတေသနပြုချက်များမှာ အစိုးရထံမှ ရှိနှင့်ပြီးသော သတင်းအချက်အလက်များကိုသာ အဓိကအခြေခံထားခဲ့ကာ သီးသန့်နယ်မြေ၌သာ သုတေသနလုပ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပြီးလူထုနှင့်တွေ့ဆုံခဲ့ခြင်းမရှိပါ။ လေ့လာရေးအဖွဲ့၏အဆိုအရ “အကျိုးသက်ရောက်သူများ” နှင့်ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးခဲ့သည် ဆိုသော် လည်း မြို့နယ်အဆင့်နှင့်မြို့နယ်ခွဲအဆင့်များရှိ မြန်မာအစိုးရတာဝန်ရှိသူများနှင့်သာ တွေ့ဆုံခဲ့ပြီး ဒေသခံအချို့နှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်းများ ပြုလုပ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

တည်ရှိနေသော အစိုးရအဆောက်အအုံများအား အဓိကကျသည့်ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများကိုစတင်ရန် မြှင့် တင်ပြီး ထောက်ပံ့ရန် အသေးစိတ်ပုံစံကလိုလားပြီး ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများ ဆုံးဖြတ်ချက်ချရန်နှင့် အကောင် အထည်ဖော်ရန် အဓိကအားဖြင့် ဗဟိုနှင့်ပြည်နယ်အစိုးရများနှင့် လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်သွားရန် ဖြစ်သည်။ အ သေးစိတ်ပုံစံက ယူဆသည်မှာ ဒုက္ခသည်များ နှင့်ပြည်တွင်းရွှေ့ပြောင်းဒုက္ခသည်များသည် ဖွံ့ဖြိုးမှုများ ပို၍ ဖြစ်ပေါ်လာသည့်အခါတွင် ပြန်လည်ရောက်ရှိလာမည်ဟု ဖြစ်သည်။

JICA ၏ အသေးစိတ်ပုံစံသည် ၎င်းဒေသအား သဘာဝသယံဇာတများ ပေါကြွယ်ဝပြီး ဈေးကွက်အတွက် မဟာဗျူဟာ မြောက်သည့်နေရာဟု မြင်သည်။ JICA သည် ထိုဒေသသည် နိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများအား ဆွဲဆောင်မည်ဟု JICA ကမြင်ပြီး၊ အထူးသဖြင့် ပြန်လည်ရောက်ရှိလာသည့် ဒုက္ခသည်များထံမှ လုပ်အား ကိုဈေးပေါပေါဖြင့် ရရှိနိုင်သောကြောင့် ဖြစ်သည်။ JICA ၏ အသေးစိတ်ပုံစံ အဆိုအရ အောက်ဖော်ပြပါ အစိတ်အပိုင်း ၄ ခုသည် “မြန်မာနိုင်ငံအရှေ့တောင်ပိုင်း ဖွံ့ဖြိုးမှုအလားအလာအား အကောင်အထည်ဖော်ရန်လိုအပ်သည်”။ ၎င်းတို့နှင့်အခြားအရေးယူဆောင်ရွက်ချက်များအား အခြေခံဖန်တီးစီမံခန့်ခွဲခြင်းစီမံခန့်ခွဲခြင်း လုပ်ဆောင်ပြီး အစိုးရထိန်းချုပ်ထားသည့်ဇုန်များတွင် ပထမဆုံးစတင်ပြီး အကောင်အထည် ဖော်သင့်သည်။

⁶ <http://www.irrawaddy.org/burma/japanese-donors-govt-knu-discuss-aid-projects-rebel-areas.html>

- ၁) **စီးပွားရေး စင်္ကြံလမ်းများ** - (က) ထိုင်းနိုင်ငံနှင့်မော်လမြိုင်မြို့အကြား လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး ပိုမို ကောင်းမွန်လာရန် မွန်ပြည်နယ်ရှိ ကျိုက္ခမီတွင် တည်ဆောက်ရန်ကမ်းလှမ်းထားသည့် ဆိပ်ကမ်းအ သစ်နှင့်ချိတ်ဆက်ရန် လမ်းများအ ဆင့်မြှင့်ပြီးတိုးချဲ့ရန်နှင့် (ခ) ပြည်တွင်းဈေးကွက်စင်္ကြံလမ်းများ ဖန် တီးရန်နှင့် စီစဉ်ထားသည့် နယ်စပ်ဒေသများရှိ ဒုက္ခသည်ပြန်လည်နေရာချထားရေးစခန်းတည်နေရာများထံသို့သွားရောက်နိုင်ရန် လမ်းများတိုးချဲ့ဖောက်လုပ်ခြင်း။
- ၂) **အကောက်ခွန်မဲ့ကုန်သွယ်ရေးဇုန်များနှင့် စက်မှုဇုန်များ** - (က) အကောက်ခွန်မဲ့ကုန်သွယ်ရေးဇုန်များ၊ ကုမ္ပဏီများသည် စက်ရုံများအား ကုန်ကျစရိတ်နည်းစွာဖြင့် ထူထောင်နိုင်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံ၏လုပ်အားခသက်သာမှုကို အခွင့်အရေး ယူရန်နှင့် (ခ) ပလတ်စတစ်နှင့်အခြားကုန်ကြမ်းများအား ထုတ်လုပ်ရန် အတွက် "စက်မှုဇုန်များ" ထူထောင်ခြင်း။
- ၃) **စက်မှုပဒေသာများ** - ရာဘာ၊ သီဟိုဠ်၊ ဝါး၊ သစ်နှင့် ဆေးဘက်ဝင်အပင်များကဲ့သို့သော စိုက်ပျိုးရေး ထုတ်ကုန်များ အတွက် အကျိုးရှိမည့် အထောက်အကူစက်မှုလုပ်ငန်းများ ဖော်ထုတ်ရန်။
- ၄) **မြို့ပြဖွံ့ဖြိုးမှု** - ဒေသတွင်းနှင့်ကမ္ဘာ့စီးပွားရေးနှင့် ချိတ်ဆက်ရန်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည်ဗဟိုအချက် အချာများ ဖြစ်လာနိုင်ရန်အတွက် မော်လမြိုင်၊ ဘားအံနှင့်မြဝတီမြို့များကဲ့သို့သော မြို့များအား အဆင့် မြှင့်တင်ခြင်း။

JICA ၏သေးစိတ်ပုံစံက အဆိုပြုသည်မှာ "ငြိမ်းချမ်းရေးအား ဖွံ့ဖြိုးမှုမှတစ်ဆင့်မြှင့်တင်ရန်" နှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေး ဆောင်ရွက် ချက်များအား နိုင်ငံရေးဆွေးနွေးပွဲများနှင့် "ယှဉ်ပြိုင်တစ်ပြိုင်တည်း" ပြုလုပ်သွားရန်ဖြစ်သည်။ JICA အဆိုပြုသည်မှာ ပြည် တွင်းရွှေ့ပြောင်းဒုက္ခသည်များနှင့်ဒုက္ခသည်များ ပြန်လာခြင်းကို သတင်းအချက် အလက်ပေးသည့်စင်တာများမှတစ်ဆင့် အထောက်အကူပေးရန် ရည်ရွယ်ထားသည့်စခန်းတည်နေရာ၏ အခြေအနေများနှင့် ဒေသအတွင်း အလုပ်အကိုင်အခွင့် အလမ်းများအကြောင်းကို ဒုက္ခသည်များနှင့် ပြည်တွင်းရွှေ့ပြောင်း ဒုက္ခသည်များ သိရှိနိုင်ရန် ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် စခန်းတည်ရှိရာ နေရာ ၄ ခုကို ကူညီ သင့်မသင့်နှင့် မည်သည့်အတိုင်းအတာဖြင့် ကူညီရမည်ကိုလည်း စဉ်းစားသွား မည်ဖြစ်သည်။

နယ်စပ်ဒေသများရှိ လူထုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများကပေးသော ကရင်ကျန်းမာရေးနှင့်ပညာရေးဝန်ဆောင်မှုများ၏အ ရည်အသွေးနှင့် အခန်းကဏ္ဍအား အသေးစိတ်အစီအစဉ်က အသိအမှတ်ပြုသည်။ ၎င်းအကြံပြုသည်မှာ ဝန်ဆောင်မှုများ ထိရောက်စွာပေးဆောင်နိုင်ရန်အတွက် အဖွဲ့အစည်းများနှင့်အစိုးရအကြား နီးကပ်စွာ ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်သည်။ သို့သော် လူထုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများအတွက် ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းတို့တွင်မည် သည့်သီးခြားအခန်းကဏ္ဍမှ ဖော်ပြထားခြင်း မရှိပါ။

အသေးစိတ်စီမံချက်ထုတ်ပြန်ပြီးနောက် JICA ပြုလုပ်သည့် တင်ပြမှုတွင် ရှေ့ပြေးစီမံကိန်းများ၊ ဒေသဆိုင် ရာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်များနှင့် ဒုက္ခသည်များ ပြန်လည်နေရာချထားရေး အစရှိသည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း၏ ကဏ္ဍတစ်ခုချင်းတွင် အားလုံးပါဝင်သည့် စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းအား ရည်ညွှန်းထားသည်။ သို့သော် စီမံကိန်း လုပ်ငန်းစဉ်တွင် များသောအားဖြင့် နေပြည်တော်တွင်ပြုလုပ်မည့် ဆွေးနွေးပွဲများနှင့် ပြည်နယ်အစိုးရ အရာရှိများနှင့်ပြုလုပ်မည့် အစည်းအဝေးပွဲများအား ရည်ညွှန်းထားသည်။ ကမ်းလှမ်းချက်တွင် KNU နှင့် အစည်းအဝေးပြုလုပ်ရန် တစ်ခုနှင့် ညီညွတ်သော တိုင်းရင်း သားလူမျိုးများဖက်ဒရယ်ကောင်စီနှင့်တစ်ကြိမ်ထိုင်းနိုင်ငံတွင်ပြုလုပ်သွားရန်ပါဝင်သည်။ အသေးစိတ်ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးရန် အစီအစဉ်မပါဝင်သော် လည်း ဆလိုက်တစ်ခုတွင် "တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုအုပ်စုများနှင့် ဆွေးနွေးပြီး စီမံကိန်းအယူ အဆများနှင့် ဖွံ့ဖြိုးမှု အခြေအနေအား သဘောတူညီချက်ရယူရန်" ဟု ဖော်ပြထားသည်။

၄။

ကရင်ပြည်သူတို့၏ စိုးရိမ်ပူပန်မှုများ

JICA အသေးစိတ်ပုံစံနှင့် ၎င်း၏ဦးတည်ချက်နှင့်ပတ်သက်ပြီး KPSN အဖွဲ့ဝင်များသည် စိုးရိမ်ပူပန်မှု များစွာ ရှိပါသည်။ ယေဘုယျအားဖြင့် ကရင်ရပ်ရွာလူထုအဖွဲ့ဝင်များက ယုံကြည်သည်မှာ JICA ၏ချဉ်းကပ်ပုံသည် ရပ်ရွာလူထု၏ ဆောင်ရွက်မှု၊ ပါဝင်လုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့် ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲသည့် ငြိမ်းချမ်းရေးရရှိရန် အခွင့်အလမ်းများကိုအားနည်းစေလိမ့်မည်ဟု ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့သည် KPSN အတွက် အဓိကအရေးပါသည့်တန်ဖိုးများ ဖြစ်သည်။ ကရင်ပြည်နယ်နှင့် ကရင်လူမျိုးများသည် အဓိပ္ပာယ်ပြည့်ဝသည့် လူမှုစီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှုကိုလိုအပ်ပြီး လိုလားသည်ဆိုသည်ကိုသံသယ ရှိစရာမလိုပါ။ ကျွန်ုပ်တို့အားလုံးရင်ဆိုင်နေရသည့် မေးခွန်းမှာ ဖွံ့ဖြိုးမှုသည် မည်သည့်အချိန်တွင်၊ မည်သည့်ပုံစံဖြင့် မည်ကဲ့သို့ဖြစ်ပေါ်လာမည်ဆိုတာပင်ဖြစ်သည်။ ရပ်ရွာလူထုအတွက်အဓိပ္ပာယ်ပြည့်ဝသည့်ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ပိုင်ခွင့်သည် အခြေခံလိုအပ်ချက်ဖြစ်ပြီး အထူးသဖြင့် ပဋိပက္ခဒဏ်ခံနေရသောနယ်မြေများတွင် ပို၍အရေးကြီးသည်။

ဤအခန်းတွင် ကျွန်ုပ်တို့ အဓိကစိုးရိမ်သည့်ကဏ္ဍများ၏အကျဉ်းချုပ် ပါဝင်သည်။ ပထမဦးစွာ ကျွန်ုပ်တို့သည်ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးအကြားရှိ အချိတ်အဆက်ကို ဆွေးနွေးကြပြီး စက်မှုဖွံ့ဖြိုးမှုသည် ပဋိပက္ခအား ပိုမိုဆိုးရွားသွားစေနိုင်ကြောင်းအား ဖော်ပြကာ အထူးသဖြင့် ကရင်ပြည်နယ်နှင့်မွန်ပြည်နယ်အတွင်း သမိုင်းတလျှောက်ဖြစ်ပွားခဲ့သည့် လယ်မြေဆိုင်ရာပဋိပက္ခများနှင့် စစ်တပ်၏ချိုးဖောက်မှုများ ရှိနေခဲ့သောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ဒုတိယအနေနှင့် JICA ၏ ချို့ယွင်းချက်များပါဝင်သည့် ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးမှုလုပ်ငန်းစဉ်နှင့် ပတ်သက်ပြီး ကျွန်ုပ်တို့၏စိုးရိမ်မှုများကို ဖော်ပြသည်။ တတိယအနေနှင့် ကရင်ပြည်နယ်နှင့်မွန်ပြည်နယ် အစိုးရများ၏ဆောင်ရွက်မှုများအပေါ် JICA ၏အလေးပေးမှုကို ကျွန်ုပ်တို့ဝေဖန်ကာထိုကဲ့သို့သောအလေးပေးမှုသည်ဒေသခံရပ်ရွာလူထု၏လုပ်ပိုင်ခွင့်များကိုလျော့ကျစေမည်ဆိုသည့် ကျွန်ုပ်တို့၏စိုးရိမ်မှုများကို လည်း ဝေငှသည်။ စတုတ္ထအနေနှင့် JICA ၏အစားထိုးစီးပွားရေးသီအိုရီအား အသုံးပြုသည်ဆိုသော အဆို ပြုချက်ကို ကျွန်ုပ်တို့ မေးခွန်းထုတ်သည်။ နောက်ဆုံးအနေနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်အပေါ် ၎င်းအဆိုပြုသည့် ဖွံ့ဖြိုးမှုအစီအစဉ်များ၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုအား ထည့်တွက်ရန် JICA ၏ ပျက်ကွက်မှုအား ကျွန်ုပ်တို့ ဝေဖန်သည်။ ခြုံငုံပြီးပြောရလျှင် အခြေအနေများ ပိုမိုဆိုးရွားသွားခြင်းကို ရှောင်ရှားနိုင်ရန် ဤအသေးစိတ်ပုံစံတွင်ပါဝင်သည့် ဆိုးရွားသည့်ချို့ယွင်းချက်များအား ကိုင်တွယ်ရန် လိုအပ်သည်။

၄.၁ ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးမှု

က) ပဋိပက္ခ လေ့လာသုံးသပ်ချက် - ပဋိပက္ခနှင့်၎င်း၏အနေအထားအား အနာဂတ်တွင် ပြုလုပ်မည့် မည်သည့်အစီအစဉ် သို့မဟုတ် ဆောင်ရွက်မှုများ မပြုလုပ်မီ JICA သည် မည်သည့် စုံလင်သည့် လေ့လာသုံးသပ်မှုမျိုးမှ မပြုလုပ်ပါ။ နိုင်ငံရေးအနေအထားနှင့် ထိုအခြေအနေတွင် ၎င်း၏အခန်းကဏ္ဍအား အသိအမှတ်ပြု ခြင်းဖြင့် နိုင်ငံရေးရှုထောင့်မှ နေသည့်အနေအထားအတွင်းသို့ မိမိပါဝင်လာခြင်းအတွက် JICA က တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်သည်။

ဖွံ့ဖြိုးမှုသည် အလုံးစုံငြိမ်းချမ်းရေးသဘောတူညီချက် မရရှိမီ ဖြစ်ပေါ်နိုင်သည်ဆိုသော ယုံကြည်မှုအား JICA ၏ အစီရင်ခံစာက ရောင်ပြန်ဟပ်သည်။ ကရင်သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့်လူမှုရေးရာလှုပ်ရှားမှုကွန်ရက် (KESAN) အပေါ် ၂၀၁၄ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၀ ရက်နေ့ ရက်စွဲပါ JICA ၏တုံ့ပြန်ချက်သည် အထက်ပါ အဆိုပြုချက်အား အတည်ပြုပေးသည်။⁷ သို့သော် ယခုအချိန်တွင် မည်သည့်အကျိုးသက်ရောက်သည့် အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးမှ

⁷ <http://www.ksan.asia/index.php/what-we-do/advocacy-campaign/development-and-resources-extraction-monitoring/281-ksan-s-briefing-on-japanese-government-plan-for-development-of-southeast-burma-myanmar>

မရှိသေးပါ။ ထို့ကြောင့် ဤဖွံ့ဖြိုးမှုသည် ပဋိပက္ခများ ဆက်လက်ဖြစ်ပေါ်ခြင်းကို မည်ကဲ့သို့အားပေးနိုင်ခြင်းအား မလေ့လာဘဲ ဖွံ့ဖြိုးမှုက ငြိမ်းချမ်းရေးကို အထောက်အကူပြုမည်ဟု အသေးစိတ်ပုံစံက ထောက်ခံထားသည်။

အရှေ့ တောင်ပိုင်းဒေသတွင် ပဋိပက္ခများဖြစ်ပေါ်ခြင်းမှာ ဆင်းရဲနွမ်းပါးခြင်းကြောင့်ဖြစ်ပွားပြီး စက်မှုဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုသည် ၎င်းအတွက် အဖြေဖြစ်သည်ဟု ယုံကြည်ထားပုံရသည်။ ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့်ပဋိပက္ခအကြား ရှုတ်ထွေးသည့်ဆက်နွယ်မှုရှိသည်ကို ကျွန်ုပ်တို့ အသိအမှတ်ပြုသော်လည်း ဤအဖြစ်အပျက်တွင် ဆင်းရဲနွမ်းပါးခြင်းသည် အဓိကအကြောင်းတရား မဟုတ်ပါ။ ပဋိပက္ခတစ်လျှောက်တွင် ကရင်ပြည်သူများ၏ အဓိကတောင်းဆိုချက်မှာ လူ့အခွင့်အရေးနှင့် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်တို့အား ကာကွယ်နိုင်ရန်ဖြစ်သည်။ ထိုတောင်းဆိုချက်များသည်စီးပွားရေးအပေါ် အာရုံစိုက်ခြင်းမဟုတ်ဘဲ ကျွန်ုပ်တို့၏ ယဉ်ကျေးမှုနှင့်ကျွန်ုပ်တို့၏ဘဝများ၊ သဘာဝသယံဇာတများနှင့်မြေကို ကိုယ်တိုင်အုပ်ချုပ်ပိုင်ခွင့်တို့အပေါ် ဖြစ်သည်။ ဒုက္ခသည်များနှင့် ပြည်တွင်းရွှေ့ပြောင်းဒုက္ခသည်များသည် ပမာစစ်တပ်၏တိုက်ခိုက်မှုနှင့် ကျေးရွာပေါင်း ၃၀၀၀ ကျော် မီးရှို့ခံ ရခြင်းတို့ထံမှ ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်ခြင်းဖြစ်ပြီး “ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှု” ထံမှ ထွက်ပြေးခြင်း မဟုတ်ပါ။ စီးပွားရေး အကြောင်းများကြောင့် ထိုင်းနိုင်ငံဆီသို့သွားသည့် ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများရှိသော်လည်း JICA ၏ အသေးစိတ်ပုံစံမှာ ထိုသူများအား အာရုံစိုက်ထားခြင်းမဟုတ်ပါ။ ဒုက္ခသည်များနှင့် စီးပွားရေးကြောင့် ရွှေ့ပြောင်းသွားလာသူများတို့အကြား ကွာဟမှုကို နိုင်ငံတကာကအသိအမှတ်ပြုပြီးဖြစ်ကာ ဒုက္ခသည်များအတွက် သီးခြားအခွင့်အရေးများပါ သတ်မှတ်ထားလျက်ရှိသည်။^၈ အခြေခံအဆောက်အအုံဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှု မရှိခြင်းသည် ပဋိပက္ခဖြစ်ပေါ်လာခြင်း၏အစစ်အမှန်မဟုတ်သောကြောင့် ၎င်းသည် အဖြေလည်းမဟုတ်နိုင်ပါ။ အခြေခံအဆောက်အအုံဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှုသည် ရပ်ရွာလူထုအဖွဲ့ဝင်အချို့အတွက် ကြိုဆို၍ရသည့် အခွင့်အလမ်းများ ဖော်ထုတ်ပေးနိုင်သော်လည်း ပဋိပက္ခဖြစ်ပေါ်ရန်အတွက် အကြောင်းအသစ်များလည်း ဖော်ထုတ်မည့်အလားအလာရှိသောကြောင့် ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲသည့် ငြိမ်းချမ်းရေးအား ရရှိရန်အတွက်ပိုမိုခက်ခဲစေမည်။ အားလုံးလက်ခံနိုင်သည့် ခိုင်မာသော သဘောတူညီချက်မျိုးဆီသို့ ဦးတည်သည့် အကျိုးသက်ရောက်သူပေါင်းစုံပါဝင်သော လုပ်ငန်းစဉ်အား အသုံးပြုပြီး ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာဆုံးဖြတ်ချက်များ မပြုလုပ်သည့် အခါမျိုးတွင် ၎င်းအချက်သည် ပို၍မှန်ကန်သည်။

ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုသည် ပဋိပက္ခအား ပိုမိုဆိုးရွားလာစေနိုင်သည့် အလားအလာရှိသည်ကို ကချင်ပြည်နယ်၏ အတွေ့အကြုံက ပြသသည်။ ကချင်ပြည်နယ်၏ ၁၇ နှစ်ကြာ အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးတွင် ကြီးမားသည့် အတိုင်းအတာဖြင့် ဖွံ့ဖြိုးမှုများဖြစ်ထွန်းခဲ့ပြီး ၎င်းတို့ထဲတွင် လမ်းတည်ဆောက်ခြင်း၊ ထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းများ ကျယ်ပြန့်စွာလုပ်ဆောင်ခြင်းနှင့် လောင်းကစားရုံများပြုလုပ်ခြင်းတို့ ပါဝင်သည်။ သို့သော် ပဋိပက္ခသည် ဆက်လက်ပေါ်ထွက်လျက် ရှိသည်။ အခြေခံအဆောက်အအုံဆိုင်ရာနှင့် စက်မှုဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှုများသည် ငြိမ်းချမ်းရေးဆီသို့ ဦးတည်ခြင်းမရှိဘဲ၊ အချို့က ယုံကြည်သည်မှာ ပဋိပက္ခများပြန်လည်ဖြစ်ပေါ်ရန်ကိုပင် အထောက်အကူပြုသည်။ ကချင်ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေး ကွန်ရက်အုပ်စု၏အဆိုအရ -

ကချင်ပြည်နယ်မှ သဘာဝသယံဇာတများ ကျယ်ပြန့်စွာအမြတ်ထုတ်ခြင်းခံခဲ့ရပြီး “ဖွံ့ဖြိုးရေး” စီမံကိန်းများပြုလုပ်ခဲ့ရာ ဒေသခံပြည်သူများ၏ဘဝများ ပိုမိုတိုးတက်လာခြင်း မရှိသည့်အပြင် ပို၍ ဆိုးရွားသွားသည်။ တန်ဖိုးရှိသည့် သဘာဝသယံဇာတများသည် ကောင်းချီးတစ်ခုဖြစ်သော်လည်း ဒေသခံများအတွက် ကျိန်စာတစ်ခုကဲ့သို့ ဖြစ်နေသည်။ အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးကာလတွင် ဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံကိန်းများပြုလုပ်ခဲ့သော်လည်း ကချင်ပြည်နယ်ရှိပြည်သူများသည် မဖွံ့ဖြိုးလာဘဲ အမှန်တကယ် တွင် တစ်နေ့တစ်ခြား ၎င်းတို့၏လူ့အခွင့်အရေးများသာ ဆုံးရှုံးလာကြရသည်။^၉

^၈ UNHCR 2011: Convention and Protocol Relating to the Status of Refugees. <http://www.unhcr.org/3b66c2aa10.html>
^၉ Page 10, Lessons from the Kachin Development Experience, published by the Kachin Development Network. Please see Kachin Development Network Paper for more information: <http://www.kdng.org/images/stories/publication/lessons%20from%20the%20kachin%20development%20experience%20longer%20paper.2.pdf>

အမှန်အားဖြင့်၊

သဘာဝသယံဇာတများအား စနစ်တကျအမြတ်ထုတ်ခြင်းသည် နက်ရှိုင်းသည့်လူမှုရေး ပြဿနာများကို ဖြစ်ပေါ်စေသည်။ မြေသိမ်းဆည်းမှုနှင့်အတင်းအဓမ္မရွှေ့ပြောင်းခြင်းကြောင့် လူများအိုးမဲ့၊ အိမ်မဲ့ဖြစ်ကာ ဝင်ငွေ သို့မဟုတ် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းများ မရှိကြတော့ဘဲ မိုင်းတွင်းစခန်းများ သို့မဟုတ် အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများထံသို့ မလွှဲမရှောင်သာ သွားရောက်ခဲ့ကြရသည်။ ထိုရွှေ့ပြောင်းသွားသူများထဲတွင် အမျိုးသမီးငယ်များစွာတို့သည် တရုတ်နိုင်ငံသို့အပို့ခံရပြီး အိမ်ထောင်ဘက်များအနေဖြင့် သို့မဟုတ် လိင်ဈေးကွက် အတွင်းသို့ ရောင်းစားခံကြရသည်။¹⁰

ထို့ကြောင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုသည် ပဋိပက္ခနှင့်ရွှေ့ပြောင်းခြင်းများအား ဖြစ်ပေါ်နိုင်စေသလို ငြိမ်းချမ်းရေးကိုလည်း ရရှိစေနိုင်သည်။

ဂျပန်ပြည်သူများသည် အခြေအနေအား ပိုမိုဆိုးရွားလာစေရန် တမင်လုပ်သည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ မထင်သော်လည်း ကျွန်ုပ်တို့အနေနှင့် JICA ကမ်းလှမ်းသည့် စီမံကိန်းများနှင့်လုပ်ငန်းစဉ်များသည် ပဋိပက္ခကိုတိုးပွားစေမည်ကို လေးနက်စွာစိုးရိမ်ကြသည်။ ယနေ့တွင် ကရင်ပြည်နယ်ရှိ အစိုးရထိန်းချုပ်သည့်နေရာများတွင် ဆုံးဖြတ်ချက်များ အပေါ် စစ်တပ်ထိန်းချုပ်မှုအောက်ရှိ အနေအထားအရ လွတ်လပ်ပြီးပြည့်ဝသည့် ဒီမိုကရက်တစ်လုပ်ဆောင်မှုများ အတွက် အခွင့်အရေးအလွန်နည်းပါးသည်။ လူ့အခွင့်အရေးအား အာမခံနိုင်ရန်နှင့် ကာကွယ်ရန်အတွက်မည်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်မှ မရှိပါ။ ၎င်းသည် ယနေ့ကရင်ပြည်နယ်၏ အခြေအနေမှန် ဖြစ်သည်။ ဒီမိုကရေစီနှင့်လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုများရပ်ဆိုင်းခြင်းသည် အလုံးစုံပြည့်စုံသည့် ငြိမ်းချမ်းရေးသဘောတူညီချက်နှင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးမှုရရှိသည့် အချိန်တွင်သာ ဖြစ်ပေါ်နိုင်သည်။ ၎င်းတို့သည် ရပ်ရွာလူထုများ၏ လိုအပ်ချက်များနှင့်ဦးစားပေးမှုများအား ရောင်ပြန်ဟပ်သည့် မည်သည့်မှန်ကန်သော လူမှုစီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှုအစီအစဉ်မဆို၏ အခြေခံကျသော အစိတ်အပိုင်းများ ဖြစ်သည်။

ဒေသအတွင်းတွင် လုံခြုံရေးခြိမ်းခြောက်မှုများနှင့် အစိုးရနှင့်ဒေသခံရပ်ရွာလူထုများအကြား ယုံကြည်မှုမရှိခြင်းသည် အမှန်တကယ်ပင် ပြဿနာများဖြစ်သည်ဟု အသေးစိတ်ပုံစံက ဆွေးနွေးပြောကြားသော်လည်း အခြေခံအဆောက်အအုံဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှုများသည် ရှေ့ဆက်သွားပြီး ထိုမှတစ်ဆင့် ငြိမ်းချမ်းရေးဖော်ဆောင်ခြင်းအား အထောက်အကူပြုမည်ဟု မျှော်လင့်ကာ ပဋိပက္ခအား လျစ်လျူရှုထားပုံရသည်။ JICA လေ့လာရေးအဖွဲ့သည် ကရင်ပြည်နယ်တွင် အစိုးရနှင့်တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုအုပ်စုများ ပူးတွဲအစည်းအဝေးအား မစီစဉ်နိုင်ခြင်းမှာ အဖွဲ့နှစ်ဖွဲ့အကြား သိမ်မွေ့သည့်အချက်များရှိနေသောကြောင့်ဖြစ်သော်လည်း ပြဿနာများဆီသို့ ပြန်ဦးတည်မသွားမည့်ဟန်ဖြင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများအား ဆက်လက်ထောက်ခံအားပေးလျက် ရှိသည်။ ပတ်သက်သည့်အချက်အလက်များအပေါ် မပြည့်မစုံပြုလုပ်ထားသည့် လေ့လာမှုအပေါ်အခြေခံကာ ကောင်းမွန်သော ရလဒ်များပေါ်ထွက်လာမည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ မယုံကြည်ပါ။

KESAN ၏အကျဉ်းဖော်ပြချက်အပေါ် JICA ၏တုံ့ပြန်ချက်တွင် ပြောသည်မှာ - "ကျွန်ုပ်တို့မျှော်လင့်သည်မှာ ဖွံ့ဖြိုးရေးဆောင်ရွက်ချက်များသည် လက်ရှိပြုလုပ်နေသည့် နိုင်ငံရေးဆွေးနွေးပွဲများအပေါ် မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ အနှောက်အယှက်မရှိစေရန် ဖြစ်သည်။" သေချာသည်မှာ ထိုစိုက်မှုမရှိစေရန်ဆိုသည့် အနိမ့်ဆုံးဦးတည်ချက်ရရှိရန် မျှော်လင့်ချက်ထားခြင်းသည် လုံလောက်သည့်နည်းလမ်း မဟုတ်ပါ။ ကရင်ပြည်သူများသည် မျှော်လင့်ချက်ထက် များစွာပိုပြီး လိုအပ်သည်။ ကျွန်ုပ်တို့လိုအပ်သည်မှာ ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့်စစ်မှန်သည့် လူမှုစီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးမှုဖြစ်ပြီးအခြေခံအဆောက်အအုံဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့်ပင် မလုံလောက်ပါ။ ကျွန်ုပ်တို့ဆောင်ရွက်ပြီးနောက် ပြည်သူဖြစ်နိုင်သလောက်အရေအတွက်အများဆုံး အကျိုးအမြတ်ရရှိနိုင်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်မျိုး ကျွန်ုပ်တို့ လိုအပ်သည်။ ထိုဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်သည်

¹⁰ ibid, page 6

ကရင်ပြည်နယ်နှင့်မွန်ပြည်နယ်ရှိ ပြည်သူများအား ထည့်တွက်ရမည် ဖြစ်ပြီး၊ လုပ်ငန်းစဉ်၏အဆင့်တိုင်းတွင် စောင့်ကြည့်သည့်လုံလောက်သောယန္တရားများ ပါဝင်ရမည်ဖြစ်ကာ လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်ခြင်းသည် ပိုမိုများပြားလာမည့်အစား ကျဆင်းသွားရမည်ဖြစ်ကာ လုပ်ငန်းသည် ရပ်ရွာလူထုများအတွင်းတွင် အပြုသဘောဆောင်သည့် အခန်းကဏ္ဍမှပါဝင်ကာ အစီအစဉ်ထဲတွင် ရပ်ရွာ လူထုသည် ပါဝင်လုပ်ပိုင်ခွင့်လည်း ရှိရမည်ဖြစ်သည်။

- ခ) **မြေသိမ်းဆည်းခြင်း** - လမ်းများဆောက်လုပ်ခြင်း၊ သဘာဝသယံဇာတများအား ထုတ်လုပ်မှု တိုးမြှင့်လာခြင်းနှင့် ရေအားလျှပ်စစ်ထုတ်လုပ်ခြင်း သို့မဟုတ် မကြာခင်က လမ်းများဆောက်လုပ်အပြီးတွင် နောက်ဆက်တွဲအနေနှင့် ပါလာတတ်သည့် စစ်စခန်းများ တိုးချဲ့ချထားခြင်းတို့ကြောင့် မြေသိမ်းဆည်းမှုများ ပိုမိုဖြစ်ပေါ်လာစေနိုင်သည့် JICA ၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးအသေးစိတ် ပုံစံနှင့်ပတ်သက်ပြီး KPSN အဖွဲ့ဝင်အများအပြားက စိုးရိမ် ပူပန်ကြသည်။¹¹ ၎င်းသည် အစောပိုင်းကပင် မြန်မာနိုင်ငံအရှေ့တောင်ပိုင်း အနံ့အပြားတွင် ဖြစ်ပေါ်နေသော ပဋိပက္ခများအား ပိုမိုများပြားလာစေသည့် အဓိကအကြောင်းရင်းတစ်ခုဖြစ်သည်။ ဤဒေသတွင် လယ်မြေနှင့်သယံဇာတများ ပိုင်ဆိုင်မှုဆိုင်ရာ အငြင်းပွားမှုများရှိပြီး တရားဝင်စနစ်မရှိခြင်းအပေါ် စစ်တပ်ခရီးစဉ်များသည် မကြာခင်ဆိုသလို အလွဲသုံးစားပြုလုပ်လေ့ရှိသည်။ ဤအခြေအနေမျိုးတွင် ဖွံ့ဖြိုးမှုသည် ပဋိပက္ခအား ပို၍သာ ဖြစ်ပေါ်စေသည်။ ထို့အပြင် အစီရင်ခံစာက အပြည့်အဝထည့်၍မတွက်သည်မှာ -

၁။ ဒုက္ခသည်များ ၎င်းတို့ပိုင်သည့်မြေများထံသို့ ပြန်လာလိုခြင်း - ထိုအချက်သည် ကရင်နှင့်မွန် ပြည်နယ် တို့ရှိ မြေကိစ္စအားလုံးကို ရှုပ်ထွေးစေသည်။

၂။ မြေအငြင်းပွားမှုများ၊ ဒုက္ခသည်များ၏ ရပိုင်ခွင့်များအား သတ်မှတ်ရန်၊ အများပိုင်မြေများအား အသိအမှတ်ပြုရန် အစရှိသည်တို့အား ဖြေရှင်းနိုင်ရန် သဘောတူညီချက် ရရှိထားသည့် ယန္တရားများ မရှိခြင်းတို့ဖြစ်သည်။

ကရင်ရပ်ရွာလူထုများအတွင်း ကျွန်ုပ်တို့ ကျယ်ပြန့်စွာလုပ်ကိုင်ခဲ့သည့်အတွေ့အကြုံများမှ သိခဲ့ရသည်မှာ ပြည်သူများသည် လူမှုစီးပွားရေးတိုးတက်မှု၊ ဈေးကွက်များနှင့်အခြေခံအဆောက်အအုံအား ထိတွေ့နိုင်မှုတို့ကို လိုလားကြသည်။ သို့သော် ၎င်းတို့သည် ၎င်းတို့၏မြေများနှင့် သယံဇာတများအား ဆုံးရှုံးရန် မလိုလား သကဲ့သို့ ထပ်မံပြီး နေရာရွှေ့ပြောင်းခံခြင်းမျိုးကိုလည်း မလိုလားကြပါ။

- ဂ) **မွန်ပြည်နယ်နှင့်ကရင်ပြည်နယ်အကြား ပူးတွဲဖွံ့ဖြိုးမှု** - ရှိနေသောပဋိပက္ခများတွင် မွန်ပြည်သူများနှင့် ကရင်ပြည်သူများအကြား ဖြစ်ပေါ်နေသော မြေပိုင်ဆိုင်မှု၊ နယ်နိမိတ်နှင့် အုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာ ပဋိပက္ခများသည် ဖြေရှင်း၍ မရနိုင်သေးပါ။¹² JICA ကအဆိုပြုသည်မှာ မွန်ပြည်နယ်နှင့်ကရင်ပြည်နယ် နှစ်ခုစလုံးပါဝင်သော ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်သည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် ဖြစ်သည်။ အချိန်အားလျော်စွာ ၎င်းသည် အဓိပ္ပာယ်ရှိလာနိုင်သော်လည်း ထိုကိစ္စများနှင့်ပတ်သက်ပြီး သဘောတူညီချက်အရင် ရရှိထားရမည် ဖြစ်သည်။ ထိုသို့သော ဆုံးဖြတ်ချက်မျိုး မပါဝင်သောကြောင့် JICA ၏ဒေသတွင်းဖွံ့ဖြိုးမှုအစီအစဉ်သည် မွန်နှင့်ကရင်အကြား ပဋိပက္ခများ အလွယ်တကူ တိုးပွားဖြစ်ပေါ်နိုင်စေသည်။ ထို့အပြင် ဗဟိုအစိုးရနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးရရှိရန် လိုအပ်ပြီး အားလုံးညှိနှိုင်း၍ ရေးဆွဲသည့် ဒေသတွင်းဖွံ့ဖြိုးမှုအစီအစဉ်အား ထည့်သွင်းမစဉ်းစားမီ လူတိုင်း၏အခွင့်အရေးများအား အသိအမှတ်ပြုပြီး အကာအကွယ်ပေးထားခြင်းကို အာမခံချက်ပေးနိုင်ရန် တရားရေးနှင့်အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာစနစ်များ ချမှတ်ထားရမည်ဖြစ်သည်။

¹¹ For additional information regarding land confiscation and conflict please see: "Losing Ground: Land Conflicts and Collective Action in Eastern Myanmar" written and published by Karen Human Rights Group, 2013. Link: <http://www.khrg.org/2013/03/losing-ground-land-conflicts-and-collective-action-eastern-myanmar>

¹² For example, see the following account of an ongoing land dispute in July 2014: <http://www.bnionline.net/index.php/news/imna/17238-rubber-plantation-owners-in-yethakon-area-threatened-by-karen-armed-group.html>. This particular case has since been resolved by the parties involved, and resolution of similar cases is occurring on an ongoing basis.

ဃ) စစ်တပ်ဝင်ရောက်သွားလာမှုနှင့် လုံခြုံမှုမရှိခြင်း - JICA ၏အဆိုအရ လမ်းမအသစ်များသည် ဈေးကွက်များနှင့် ထိတွေ့မှု ပိုမိုကောင်းမွန်လာစေပြီး ၎င်းသည် ပြဿနာ၏အခြေခံအကြောင်းရင်းဖြစ်သည်ဟု သတ်မှတ်ယူဆနိုင်သည်။ သို့သော် ထိုလမ်းများသည် ဗမာစစ်တပ်အား ကရင်ပြည်နယ်၏အချက်အချာကျသည့် အလယ်ဗဟိုသို့ပင် အလွယ်တကူရောက်ရှိလာစေနိုင်သည်။ ကရင်ပြည်နယ်တွင် KPSN အဖွဲ့ဝင်များနှင့် အတူလုပ်ကိုင်သည့် ပြည်သူများသည် ယာယီအပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးကာလအတွင်း စစ်တပ်၏တိုးချဲ့နေရာချထားမှုကြောင့် လုံခြုံရေး ခြိမ်းခြောက်မှုနှင့်စစ်တပ်၏တိုက်ခိုက်မှုများ အသစ်တဖန်ပြန်လည်စတင်လာမည်ကို ကြောက်ရွံ့လျှောက်ရှိသည်။ လမ်း များပိတ်၍ အတင်းအဓမ္မအခွန်တောင်းခံခြင်းသည်လည်း ဆက်လက်၍ တည်ရှိနေသည့် ပြဿနာတစ်ခုဖြစ်သည်။ အပစ်အခတ်ရပ်စဲမှုများ စတင်သည့်အချိန်မှစ၍ မြေသိမ်းဆည်းမှုများနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ဖျက်စီးမှုများ ပိုမိုဖြစ်ပွား လာကာ ရွာသားများ အစားအစာစိုက်ပျိုးနိုင်မှုအားလည်း ကျဆင်းစေသည်။ ထို့အပြင် တပ်မတော် (ဗမာစစ်တပ်) ၏ လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုများသည် နည်းအမျိုးမျိုးဖြင့် ဆက်လက်ဖြစ်ပွားလျှောက်ရှိသည်။¹³ စစ်တပ်နှင့်ပိုမိုထိတွေ့ လာနိုင်မှုသည် ကြောက်ရွံ့ခြင်းနှင့် မယုံကြည်မှုများ ပိုမိုဖြစ်ပေါ်လာစေခြင်းကြောင့် ကြောက်ရွံ့နေသော လယ်သမားများသည် ၎င်းတို့ပိုင်ဆိုင်သည့် လယ်မြေများနှင့်စိုက်ခင်းများတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပြုလုပ်ခြင်းများ ကျဆင်းလာသည်။ ၎င်းသည် အခြေခံ အဆောက်အအုံဆိုင်ရာ တိုးတက်မှုအပေါ် ဆိုးကျိုးများကျရောက်စေခြင်း သို့မဟုတ် အနည်းဆုံးအနေနှင့် မျှော်လင့်ထားသည်ထက် ပိုမိုကန့်သတ်သည့်စီးပွားရေး အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှုသာ ရရှိစေသည်။

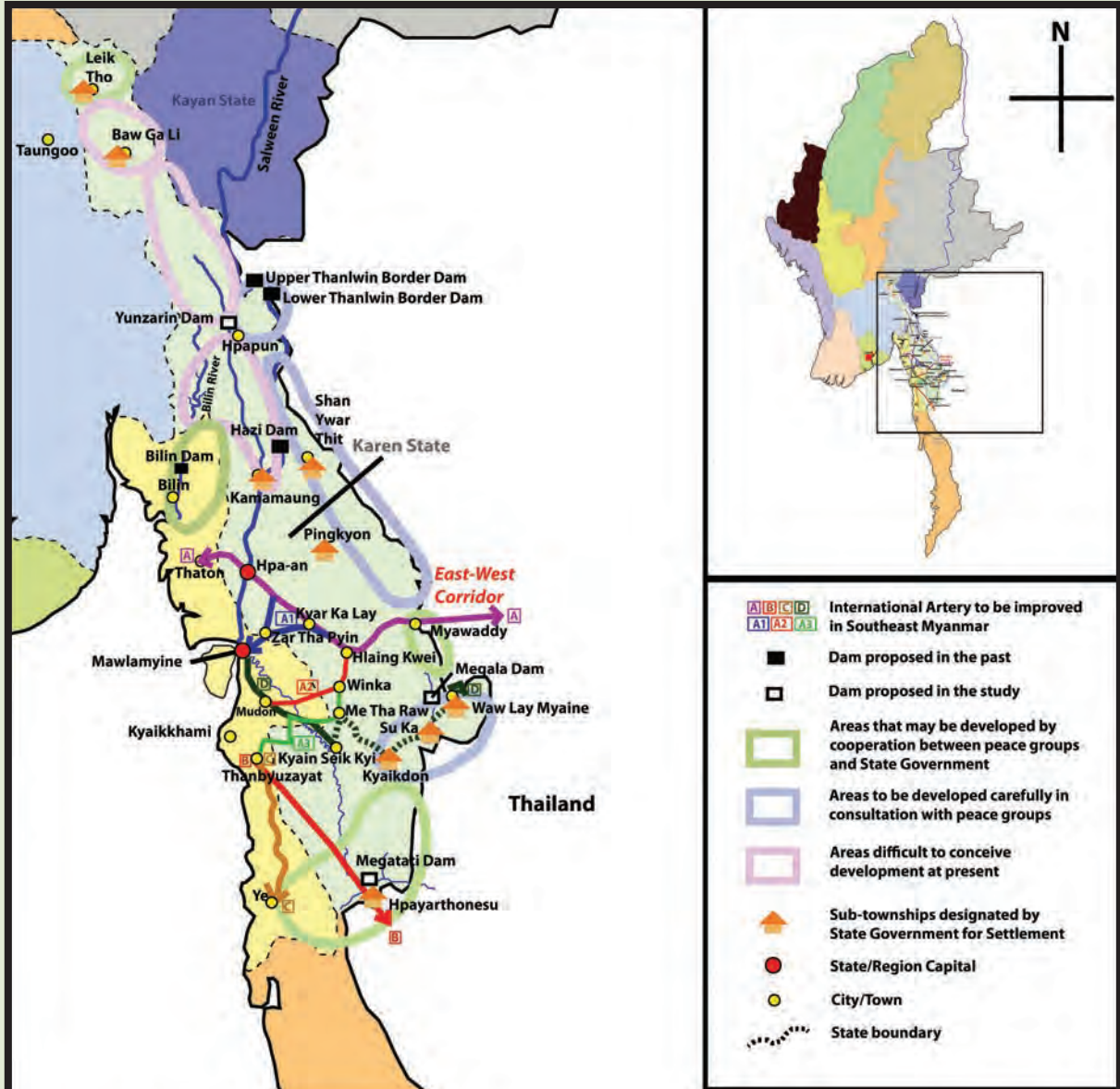
င) ဒုက္ခသည်များဆိုင်ရာ အချက်အလက်ပေးသည့်စင်တာများ - နောက်ဆုံးအနေနှင့် ကမ်းလှမ်းထားသည့် စမ်းသပ်စီမံကိန်းများဖြစ်သော အချက်အလက်ပေးသည့်စင်တာများသည် နိုင်ငံရေး သို့မဟုတ် ပဋိပက္ခဆိုင် ရာပရောဂများ ကင်းရှင်းသည့် အယူအဆအဖြစ် ရည်ရွယ်ထားသော်လည်း ထိုကဲ့သို့သော ရှေ့ပြေးစီမံကိန်း များသည် အစိုးရ၏အကျိုးအမြတ်အတွက် ကိရိယာများဖြစ်လာမည့် အလားအလာရှိသည်။ ဒုက္ခသည်များအား လုပ်ပိုင်ခွင့်ပေး သည့်စင်တာများစီမံကိန်းတွင် ထိုနေရာချထားပေးသည့် နေရာများနှင့်စက်မှုဇုန်များအတွက် “ဆွဲဆောင်သည့် ပစ္စည်းများ” ဖော်ထုတ်ခြင်းပါဝင်ပြီး ထိုအရာသည် အချက်အလက်ပေးရုံသာမကဘဲ အဓိကအားဖြင့် ဒုက္ခသည်များ အား ထိုနေရာများဆီသို့ ပြန်သွားရန်ဖိအားပေးခြင်းဖြစ်သည်။ ဆွဲဆောင်ခြင်းသည် ကြားနေခြင်းမဟုတ်ပါ။ ပြန် လည်ချထားပေးသည့်နေရာများသည် ဆွဲဆောင်နိုင်စွမ်းရှိပါက ပြဿနာများ ဖြေရှင်းပြီးသားဖြစ်သွား၍ သူတို့ ပြန်လာကြမည်ဖြစ်သည်။ “ဆွဲဆောင်သည့်ပစ္စည်းများ” မလိုအပ်ပါ။ ပြန်လည်နေရာချပေးသည့်နေရာများတွင် အစိုးရမှဖော်ပြထားသည့် ပြဿနာများစွာရှိပြီး အချို့မှာ ဗမာစစ်တပ်စခန်းများ၏ဘေး သို့မဟုတ် အနီးတွင် တည်ရှိပြီး အချုပ်အနှောင်ခံ ဈေးပေါသည့် လုပ်အားများ ပေါ်ထွက်လာနိုင်ကာ ဒုက္ခသည်များနှင့်ပြည်တွင်းရွှေ့ပြောင်းဒုက္ခသည် များကို ၎င်းတို့၏မူလ မြေလုပ်ပိုင်ခွင့်များအား ဆုံးရှုံးစေနိုင်သည်။ အချက်အလက်ပေးခြင်းအပါအဝင် ဒုက္ခသည်များ ပြန်လည်ရောက်ရှိလာခြင်းနှင့်ပတ်သက်သည့် မည်သည့်လုပ်ဆောင်ချက်မျိုးမဆို ထိုဒုက္ခသည်များနှင့်ဆွေးနွေးတို င်ပင်ပြီးမှသာ လုပ်ဆောင်သင့်သည်။ ပြည်သူများကိုယ်တိုင် မည်သည့်အချက်အလက်များသည် လိုအပ်သည်၊ အားကိုးလို့ရပြီး အထောက်အကူပြုသည်တို့ကို ဖော်ထုတ်သင့်သည်။

၄.၂ ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်မှု

ရပ်ရွာလူထုဗဟိုပြုသည့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုသည် ကျွန်ုပ်တို့ပြည်သူများအတွက် အဓိကမရှိမဖြစ် ဖြစ်သည်။ ရပ် ရွာလူထုအနေနှင့် ဒီမိုကရေစီ၊ လူ့အခွင့်အရေးနှင့် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်များအတွက် နှစ်ပေါင်းများစွာ ရုန်းကန်ခဲ့ရပြီး ဖြစ်သည်။ ဖွံ့ဖြိုးမှုသည် ထိုဦးတည်ချက်များကို အားဖြည့်ပေးသင့်ပြီး ၎င်းတို့အား ဆွဲမချသင့်ပါ။ ကျွန်ုပ်တို့ရပ် ရွာလူထု၏ ပြင်ပမှလူများ ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်သည့် နည်းပညာအတွက် အခန်းကဏ္ဍနှင့် လိုအပ်ချက် ရှိပါသည်။ သို့သော် JICA ၏အသေးစိတ်ပုံစံသည် ဤအချက်ကို ပြောင်းပြန်ဖြစ်စေသည်။ မတ်လတွင် JICA သည် အနေအထားဖော်ပြသည့်

¹³ Truce or Transition? Trends in human rights abuse and local response in Southeast Myanmar since the 2012 ceasefire, written and published by Karen Human Rights Group, May, 2014 - See full report: <http://www.khrg.org/2014/05/truce-or-transition-trends-human-rights-abuse-and-local-response>

Source: Based on JICA Study Team's Maps

JICA's Development Plans in Southeast Myanmar/Burma

စာတမ်းအား ထုတ်ပြန်ခဲ့ပြီး (နောက်ဆက်တွဲ ၃ တွင် ကြည့်ပါ) ထိုအထဲတွင် ပြောသည်မှာ မူအားဖြင့် "တိုင်းရင်းသားလူ နည်းစုအုပ်စုများ၊ ဒေသခံအုပ်ချုပ်ရေး အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ရပ်ရွာနေထိုင်သူများကဲ့သို့သော အခြားအကျိုးသက် ရောက်သူများ နှင့်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်၍ JICA စီမံကိန်းအဖွဲ့နှင့် ကရင်ပြည်နယ်နှင့်မွန်ပြည်နယ်ရှိ လက်တွဲလုပ်ကိုင် နေသောအဖွဲ့များအကြား အတူတကွ မြန်မာနိုင်ငံအရှေ့တောင်ပိုင်းဒေသအတွက် ဒေသတွင်းဘက်ပေါင်းစုံဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်အား ပြုလုပ်သွားမည်ဖြစ်သည်။" သို့သော် JICA သည် အသေးစိတ်ပုံစံအတွက် ရပ်ရွာလူထုနှင့် ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်ခြင်း မပြုလုပ်ခဲ့ သို့မဟုတ် မပြုလုပ်နိုင်ခဲ့ပါ။ ထို့ကြောင့် အမြင်အရ ကရင်နှင့်မွန်ပြည်နယ်တို့ရှိ ပြည်သူများအတွက် ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ပြုလုပ်နေပြီး ၎င်းတို့နှင့် ပြုလုပ်နေခြင်း မဟုတ်ပါ။ JICA တွင် တန်ဖိုးရှိသည့် နည်းပညာဆိုင်ရာကျွမ်းကျင်မှုများရှိသော်လည်း ကရင်ပြည်နယ်နှင့် မွန်ပြည်နယ်တို့အတွက် အစီအစဉ်များကို ကုမ္ပဏီက မဖော်ထုတ်သင့်ဘဲ ထိုရပ်ရွာမှ ပြည်သူများကသာ ဖော်ထုတ်သင့်သည်။

ထည့်သွင်းမစဉ်းစားရသေးသည့် လူမှုစီးပွားရေးကိစ္စများစွာ ရှိနေသေးသည်။ အစီအစဉ်ထဲတွင်ပါသည့် အ ယူအဆများ အားတုံ့ပြန်ရန် နိုင်ငံတော်နှင့်ပြည်နယ်အဆင့် ဆုံးဖြတ်ချက်များချပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ချိတ်ဆက်ရန် ဒီမိုက ရက်တစ်ယန္တရားသည် ဤရပ်ရွာလူထုထံတွင် မရှိပါ။ ၎င်းတို့၏ဘဝများနှင့်ပတ်သက်သည့် ဆုံးဖြတ်ချက်များအပေါ် ထိ ရောက်စွာဝင်ရောက်စွက်ဖက်ပိုင်ခွင့် ပေးနိုင်သည့် ယန္တရား မရှိကြသေးပါ။ ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များအတွက် ဒီမိုကရက်တစ်ဖွဲ့စည်းပုံရရှိသည်နှင့်တပြိုင်နက် ထိုအစီအစဉ်များနှင့်ဆုံးဖြတ်ချက်များအား မြန်မာနိုင်ငံအရှေ့တောင် ပိုင်းတွင်နေထိုင်သော ပြည်သူများက ပြုလုပ်သင့် သည်။ ဖွံ့ဖြိုးမှုဖြစ်ပေါ်လာနိုင်ရန်အတွက် ကရင်ပြည်နယ်ရှိ ပြည်သူများ အား လွတ်လပ်ပြီးကြိုတင်အသိပေးမှုပါသည့် ခွင့်ပြုချက်ပေးပိုင်ခွင့်ရှိရန် လိုသည်။¹⁴ JICA ၏လုပ်ငန်းစဉ်သည် အခြား သူများ၏အကြံပြုချက်များအား လျစ်လျူရှုနေပြီး ထိုအထဲတွင် လတ်တလောကပင် ပြုလုပ်သွားသည့် Myanmar Peace Support Initiative ၏ "MPSILessons Learned March 2014" စာတမ်းသည် ပိုမိုကျယ်ပြန့်ပြီး အဓိပ္ပာယ်ပိုမို ပြည့်ဝသည့် ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးမှုနှင့် ရပ်ရွာလူထုနှင့် ထိတွေ့မှုစာတမ်းအား တောင်းဆိုထားသည် -

ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးမှုများသည် အဓိပ္ပာယ်ပြည့်ဝရန်လိုအပ်ပြီး မှန်ကန်စွာ အခြေပြုထားရန် လိုအပ်သည်။ . . သို့သော် အရေးအကြီးဆုံးမှာ မည်သည့်ဝင်ရောက်ဆောင်ရွက်မှုများမှ မစီစဉ်မီနှင့် မဆောင်ရွက်မီ အဓိပ္ပာယ်ပြည့်ဝသည့် ညှိနှိုင်းမှုပြုလုပ်ရန် လိုအပ်ပြီး ထိုညှိနှိုင်း ဆွေးနွေးပွဲများတွင် လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ခွင့်ကို ရှင်းလင်းပြတ်သားစွာ တောင်းခံရမည်ဖြစ် သည်။ ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးမှုထဲတွင် ပါဝင်ရမည်မှာ ဝင်ရောက်ဆောင်ရွက်မှုများကို မည် သည့်အခါ၊ မည်ကဲ့သို့နှင့် မည်သည့်ဝင် ရောက်ဆောင်ရွက်မှုမျိုး ပြုလုပ်မည်ကို ဆန်းစစ် လေ့လာပြီး သဘောတူညီချက် ရယူရမည်ဖြစ်သည်။¹⁵

MPSI အား နိုင်ငံတကာအသိုင်းအဝိုင်းက ထောက်ခံသည်ဖြစ်ပြီး ရရှိခဲ့သည့်သင်ခန်းစာများအား JICA ကဲ့သို့သော နိုင်ငံတကာဆောင်ရွက်သူများက အလေးအနက်ထားမည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့မျှော်လင့်သည်။

မြို့တော်ဖြစ်သော နေပြည်တော်သည် JICA အသေးစိတ်ပုံစံအတွက် ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးပွဲများ ပြုလုပ်သည့် အဓိကနေရာ ဖြစ်ပြီး၊ အရှေ့တောင်ပိုင်းဒေသတွင်မဟုတ်ပါ¹⁶ နေပြည်တော်သည်မွန်ပြည်နယ်နှင့်ကရင်ပြည်နယ်ရှိရပ်ရွာလူထုများအား အကောင်းဆုံးကိုယ်စားပြုသည့်နေရာ မဟုတ်ပါ။ အသေးစိတ်ပုံစံသည် အပေါ်ယံတွင် ဒုက္ခသည်များနှင့်ပြည်တွင်း ရွှေ့ပြောင်းဒုက္ခသည်များ ပြန်လာခြင်းကို ထောက်ပံ့သည့် ဆောင်ရွက်ချက်ဟု ဆိုသော်လည်း ယနေ့အထိ ထိုင်း နိုင်ငံတွင်ရောက်ရှိနေသော ဒုက္ခသည်များနှင့် မည်သည့်ညှိ နှိုင်းဆွေးနွေးမှုမှ ပြုလုပ်ထားခြင်းမရှိသည့်အပြင် ထိုစာရွက် စာတမ်းများထဲတွင် ထိုကဲ့သို့သော မည်သည့် အစီအစဉ်မှ ထည့်သွင်းဖော်ပြထားခြင်း မရှိပါ။ ထိုင်းနိုင်ငံအတွင်းရှိ ဒုက္ခသည်များသည် သူတို့ပြန်လည် ရောက်ရှိလာသည့်အခါတွင် ထိတွေ့ရန် တောင်းဆိုကြသည်။ ဒုက္ခသည်များသည်

¹⁴ See the United Nations Declaration on the Rights of Indigenous Peoples, to which both Myanmar and Japan are signatories: http://www.un.org/esa/socdev/unpfi/documents/DRIPS_en.pdf
¹⁵ <http://www.peacedonorsupportgroup.com/mpsi-lessons-and-reflections.html>
¹⁶ JICA documents, including its inception workshop powerpoint, are available from Kesan upon request.

စနစ်တကျရှိကြပြီး ၎င်းတို့၏လိုအပ်ချက်များနှင့် ရှုထောင့်များကို နည်းမျိုးစုံဖြင့် သိရှိနိုင်ရန်အတွက် တွေ့ဆုံမှုများ ပြုလုပ်နိုင်သည်။ JICA သည် မည်သည့်အကြောင်းမျိုးကြောင့် ဒုက္ခသည်များနှင့်ပြည်တွင်းရွှေ့ပြောင်းဒုက္ခသည်များအား မတွေ့ဆုံသေးသနည်း။

အစိုးရအရာရှိများနှင့်တိုင်းရင်းသားခေါင်းဆောင်များနှင့်သာ အဓိကအားဖြင့်တွေ့ရှိရန်ဟူသည့် JICA ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်သည် အမျိုးသမီးများ ၎င်းတို့၏ဘဝများကို ကိုယ်ပိုင်ထိန်းချုပ်ပိုင်ခွင့်အား ကန့်သတ်စေသည်။ လေ့လာမှုတစ်ခုပြီးတစ်ခုက ပြသသည်မှာ ကရင်အမျိုးသမီးများသည် တပ်မတော်၏လက်ချက်ဖြင့် အဆိုးရွားဆုံးဒဏ်များခံခဲ့ကြရသည်။¹⁷ ရပ်ရွာလူထုတစ်ခုအနေနှင့် ဆက်လက်လျှောက်ရမည်ဆိုလျှင် အမျိုးသမီးများ တန်းတူညီမျှပါဝင်နိုင်ခြင်းသည် အရေးကြီးပြီး မည်သည့်ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းစဉ်မဆို ရပ်ရွာလူထုတစ်ရပ်လုံးနှင့် ထိတွေ့ရမည်ဖြစ်ပြီး တစ်ဝက်ဖြင့်သာ ပြုလုပ်၍မရပါ။ အမျိုးသမီးများအား မဲဆန္ဒပေးနိုင်သူအနေနှင့် ထိတွေ့ဆောင်ရွက်ပိုင်ခွင့်ပေးနိုင်ရန် သီးသန့်ရပ်ရွာလူထုညှိနှိုင်းဆွေးနွေးပွဲများ ပြုလုပ်ပေးခြင်းသည် အမျိုးသမီးများ၏ ထိတွေ့မှုကို ပိုမိုမြင့်မားလာစေသည့် ကိရိယာတစ်ခုဖြစ်သည်။ ရပ်ရွာလူထုအတွင်းတွင် သမိုင်းတလျှောက် အမျိုးသမီးများ၏အခန်းကဏ္ဍအား ကြည့်ခြင်းအားဖြင့်အမျိုးသမီးများ သီးခြားပါဝင်လာနိုင်ရန်နှင့် ရပ်ရွာလူထုအလုံးစုံ အစည်းအဝေးများတွင် ပါဝင်နိုင်ရန် အခွင့်အလမ်းများ လိုအပ်သည်။

တိုင်းရင်းသားခေါင်းဆောင်များ၊ အစိုးရကိုယ်စားလှယ်များနှင့် ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးခြင်းသည် အကျိုးရှိသော်လည်း ထိုထက်ပို၍ လိုအပ်သည်။ ထိုညှိနှိုင်းဆွေးနွေးပွဲများသည် ခေါင်းဆောင်များအား ပညာပေးခြင်းနှင့် ပါဝင်လုပ်ဆောင်ခွင့် ပေးခြင်းတို့အတွက် အထောက်အကူပြုသော်လည်း KNU နှင့် သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရများနှင့် လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် ရပ်ရွာလူထုနှင့် ထိတွေ့မှုအား အစားထိုး၍ မရနိုင်ပါ။

JICA သည် ဒေသခံရပ်ရွာလူထုများအား ပညာပေးခြင်းနှင့် ပါဝင်လုပ်ပိုင်ခွင့်ပေးခြင်းတို့အား အထောက်အကူပြုသည့် ပိုမိုကောင်းမွန်သော အစီအစဉ်ဖန်တီးရန်အတွက် ရပ်ရွာလူထုနှင့် ရပ်ရွာလူထုအခြေပြုသော အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အတူလုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်သင့်သည်။ ထိုသို့သောလုပ်ငန်းစဉ်သည် အကျိုးအမြတ်များကို ရပ်ရွာလူထုအကြား ကျယ်ပြန့်စွာမျှဝေသည့် ပိုမိုကောင်းမွန်သော ဖွံ့ဖြိုးမှုလုပ်ငန်းစဉ်ကို ဖန်တီးလိမ့်မည်။

၄.၃ ပြည်နယ်အစိုးရ၏ဆောင်ရွက်ချက်များကို အားပေးခြင်း

ကရင်ပြည်နယ်နှင့်မွန်ပြည်နယ်အစိုးရများ၏ ဆောင်ရွက်မှုများကို ထောက်ခံအားပေးခြင်းသည် JICA စီမံကိန်း၏ အဓိကဦးတည်ချက် ဖြစ်သည်။ ၎င်းသည် ပဋိပက္ခတစ်ဖက်ခြမ်း၏လုပ်နိုင်စွမ်းရည်ကို မြှင့်တင်ပြီး ပဋိပက္ခအား လေ့လာသုံးသပ်ခြင်းပင်မပြုလုပ်ဘဲ ကျန်တစ်ခြမ်းကို လျစ်လျူရှုထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ပြည်နယ်အစိုးရတာဝန်ရှိသူများအား ရပ်ရွာလူထုမှ တရားဝင်ကိုယ်စားပြု ခေါင်းဆောင်များအဖြစ် အသိအမှတ်မပြုပါ။ ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်နှင့်ပြည်နယ်ဝန်ကြီးများအား နေပြည်တော်က ခန့်အပ်ထားခြင်းဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့သည် စစ်တပ်ထိန်းချုပ်ထားသည့် အစိုးရဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံဆီသို့ သတင်းပို့သည်။ ခရိုင်နှင့်မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးများသည်လည်း ဗဟိုအစိုးရအရာရှိများဖြစ်သည်။ ၎င်းအား တစ်ဘက်သတ်လုပ်ဆောင်မှုဟုပင် ကရင်ပြည်သူအများစုက မြင်ကြမည်ဖြစ်ပြီး၊ ထို့ကြောင့် ၎င်းသည် ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်အား အနှောင့်အယှက်ဖြစ်စေသည်။

JICA အစီအစဉ်၏ အပိုင်းအများစုအား အစိုးရဌာနများမှ ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့သည် ပဋိပက္ခ၏ အစိတ်အပိုင်း တစ်ခုဖြစ်သည်။ ပြည်နယ်အစိုးရတွင် ကန့်သတ်ထားသည့် ဘဏ္ဍာရေးနှင့် နိုင်ငံရေးအာဏာသာရှိသည်။ ကြီးမားသည့်စီမံကိန်းများသည် ဗဟိုအစိုးရနှင့်စစ်တပ်က ထိန်းချုပ်ထားသည့် အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဌာနတို့၏ ခွင့်ပြုချက် လိုသည်။ ထိုလုပ်ငန်းစဉ်ကို အားဖြည့်ခြင်းသည် ငြိမ်းချမ်းရေးအား ဆန့်ကျင်ခြင်းဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့သည် ကရင်လူမျိုးများအပေါ် ရာဇဝင်ရှည်ကြီးတလျှောက် ခွဲခွာပြီး ဖိနှိပ်ထားသော အစိုးရအရာရှိများ ဖြစ်ကြသည်။ များစွာသောရပ်ရွာလူထုများ၏အစိုးရအပေါ် ယုံကြည်မှုမရှိခြင်းသည် နက်ရှိုင်းစွာကိန်းအောင်းလျက်ရှိပြီး ၎င်းအား လျော့တွက်၍မရပါ။

¹⁷ Please see latest report from the Women's League of Burma, *Same Impunity, Same Patterns*. http://womenofburma.org/wp-content/uploads/2014/01/SameImpunitySamePattern_English-final.pdf

ထို့အပြင် မြို့နယ်အဆင့်အား အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဌာနက ထိန်းချုပ်ထားသည်ဖြစ်ပြီး ၎င်းအားပြည်ထဲရေးကတိုက်ရိုက် အုပ်ချုပ်သောကြောင့် စစ်တပ်အောက်တွင်ပင် ရှိလေသည်။ ထိုမြန်မာအစိုးရ၏ အဆင့်ဆင့်တို့သည် ရပ်ရွာလူထု၏ အမြင်တွင် ကြားနေ၊ ကိုယ်စားပြု သို့မဟုတ် တရားဝင် မဟုတ်ပါ။

ထိုပြည်နယ်အစိုးရအား တည်ဆောက်ခြင်းကို အလေးပေးမှုကြောင့် အစိုးရမဟုတ်သည့် ဆောင်ရွက်သူများနှင့် ရပ်ရွာ လူထုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများဆောင်ရွက်သော ဝန်ဆောင်မှုများအား မည်ကဲ့သို့ ထောက်ပံ့ပေးမည်နှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်း စဉ်သည် အဓိကကျသောဝန်ဆောင်မှုများအား အနှောင့်အယှက်မပြုခြင်းနှင့် ဖျက်စီးခြင်းက မည်ကဲ့သို့ အာမခံမည် ဆိုသည်ကို မရှင်းပါ။ ပြည်နယ်အစိုးရ၏ဖွဲ့စည်းပုံများအား အလေးပေးခြင်းသည် အမျိုးသမီးများ၏ အဓိပ္ပာယ်ပြည့်ဝသည့် ထိတွေ့မှုကိုလည်း ဘေးဖယ်ထားသည်ဖြစ်ပြီး အကြောင်းမှာ ထိုဖွဲ့စည်းပုံများထဲတွင် အမျိုးသမီးများအား မှန်ကန်သည့် ကိုယ်စားပြုခြင်းမျိုးများ မရှိပါ။

၄.၄ စီးပွားရေးသီအိုရီ

ကျွန်ုပ်တို့သည် JICA အသေးစိတ်အစီအစဉ်၏ စီးပွားရေးသီအိုရီအပေါ် စိုးရိမ်ပူပန်မှုအချို့ရှိသော်လည်း ၎င်း၏ အပိုင်းအများစုမှာ အစီအစဉ်ရေးဆွဲသည့် အဆင့်တွင်သာ ရှိသေးသည်ကို ကျွန်ုပ်တို့ အသိအမှတ်ပြု ပြီး လေ့လာမှုထဲမှ အချို့အယူအဆများသည် အသုံးပြုနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ကျွန်ုပ်တို့ ယုံကြည်သည်မှာ ၂၁ ရာစု၏ရှေ့ပြေး လူမှုစီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှုပိုင်းများအား အသုံးပြုလျှင် JICA သည် ကရင်ပြည်နယ်ရှိပြည်သူ များအတွက် အခွင့်အလမ်းများ ပေးနိုင်သည် ဆိုတာဖြစ်သည်။ ၎င်းမူဝါဒအချို့အား အသေးစိတ်ပုံစံထဲတွင် ဖော်ပြထားသည်ဖြစ်ပြီး ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာထိခိုက်မှုနည်း ပါးရန် သီဟိုဠ်စေ့ထုတ်လုပ်ခြင်းအား ရာဘာထုတ်လုပ်ခြင်းအစား စိုက်ပျိုးရန် ထည့်သွင်းစဉ်းစားခြင်းကဲ့သို့သောအကျိုး ရှိသည့် ကြိုးစားမှုများကိုလည်း တွေ့ရှိရသည်။ ထိုအရာအားလုံးသည် အသုံးဝင်သည်။ သို့သော် ကျွန်ုပ်တို့သည်အယူ အဆများစွာနှင့် ကမ်းလှမ်းချက်အချို့အပေါ် လေးနက်သည့်စိုးရိမ်မှုများ ရှိနေသေးသည်။

ကမ်းလှမ်းချက်များထဲတွင် မြန်မာနိုင်ငံရှိ အခြားဒေသများမှအလုပ်သမားများ ဝင်ရောက်လာခြင်း၏ အကျိုးသက် ရောက်မှုအား လေ့လာသုံးသပ်ထားခြင်းမရှိကာ ၎င်းသည် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုပဋိပက္ခအား တိုးပွားလာစေနိုင်ပြီး IDP များနှင့် ဒုက္ခသည်များသည် သူတို့၏လူနေမှုဘဝများ တိုးတက်ရန် အမှန်တကယ် အခွင့်အရေးမရှိပါ။ ငြိမ်းချမ်းရေးကြောင့် ကရင်ပြည်နယ်အတွင်းသို့ လူများဝင်ရောက်လာစေမည်ကို ကျွန်ုပ်တို့ နားလည်သည်။ သို့သော် ငြိမ်းချမ်းရေးသဘောတူ ညီချက်မရသေးမီ ပြင်ပမှအလုပ်သမားများစွာ ဝင်ရောက်လာခြင်းသည် လယ်မြေကိစ္စများအား ပိုမိုဆိုးရွားလာစေပြီး တင်းမာမှုများဖြေရှင်းပြီး လျော့ကျလာစေခြင်းကိုလိုအပ်သည့်အချိန်တွင် ၎င်းတို့သည် ပို၍ပင် များပြားလာနိုင်သည်။

သီးခြားကမ်းလှမ်းသည့် စီမံကိန်းများတွင် ကုန်ကျစရိတ်နှင့်အကျိုးအမြတ်လေ့လာချက် သို့မဟုတ် မြန်မာနိုင်ငံတွင် အလားတူဖွံ့ဖြိုးရေးဆောင်ရွက်မှုများအပေါ်လေ့လာသုံးသပ်ချက်များ မပါဝင်ပါ။ စက်မှုဆိုင်ရာ အုပ်စုများတွင် ဒေသခံများ ပူးပေါင်းပါဝင်နိုင်ခြင်း၊ ပိုင်ဆိုင်မှုဆိုင်ရာအကျိုးသက်ရောက်မှု သို့မဟုတ် ပဋိပက္ခ အပေါ် အကျိုးသက်ရောက်မှုတို့အား လေ့လာသုံးသပ်မှုပြုလုပ်ထားခြင်းမရှိပါ။ ယခင်မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပြုလုပ်ရန်ကြိုးပမ်းခဲ့သော စက်မှုဇုန်များထံမှ သင်ခန်း စာယူရန် များစွာရှိသော်လည်း လေ့လာထားခြင်း မရှိပါ။ လွန်ခဲ့သော နှစ် ၂၀ အတွင်းတွင် စက်မှုဇုန်များစွာ ထူထောင်ခဲ့သော်လည်း ၎င်းတို့သည် ပြည်သူများ၏ဘဝများအား သိသာသည့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုဆီသို့ ဦးမတည်ပါ။ ထိုအတွေ့အကြုံများထံမှ သင်ခန်းစာများ ယူသင့်သည်။ ရန်ကုန်မြို့တောင်ပိုင်းရှိ သီလဝါစက်မှုဇုန်တွင် JICA ကိုယ်တိုင် ရင်ဆိုင်ခဲ့ရသော အဖြစ်အပျက်ကိုကြည့်ခြင်းအားဖြင့် အရှေ့တောင်ပိုင်းဒေသတွင် ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သည့် အခက်အခဲ များအား မျှော်မှန်းလိုရသည်။¹⁸

ထို့အပြင် ကမ်းလှမ်းထားသည့် ကျယ်ပြန့်သောဖွံ့ဖြိုးရေးစင်္ကြံများသည် အလွန်များပြားသောကြောင့် စင်္ကြံ များ၏အစီအ စဉ်နှောက်သို့လိုက်ခြင်းဖြင့် ဖွံ့ဖြိုးမှုအား အာရုံစိုက်သည့်ဦးတည်ချက် ပျောက်ဆုံးသွားနိုင်သည်။ ပေါ်လွင်သည့်ဥပမာ တစ်ခုမှာ ဘားအံနှင့်မော်လမြိုင်အကြား တည်ဆောက်ရန်ကမ်းလှမ်းထားသည့် လေယာဉ်ကွင်းအသစ်ဖြစ်သည်။

¹⁸ <http://www.mmtimes.com/index.php/national-news/10635-jica-rejects-thilawa-allegations.html>

ထိုနေရာတွင် အသုံးနည်းသော လေယာဉ်ကွင်း ၂ ခုတည်ရှိကာ တတိယ လေယာဉ်ကွင်းဆောက်လုပ်ခြင်းသည် မည်ကဲ့သို့ထူးခြားမည်ကို စဉ်းစားရခက်သည်။

မကြားသေးမီက မြန်မာနိုင်ငံအရှေ့တောင်ပိုင်းတွင် တွေ့ရသည့် ရောမဖွံ့ဖြိုးမှုအများစုမှာ သယံဇာတ ထုတ်ယူခြင်းနှင့် ရေ အားလျှပ်စစ်ထုတ်လုပ်မှုများအပေါ်တွင် အခြေခံသည်။ JICA အသေးစိတ်ပုံစံက အဆိုပြုသည်မှာ မြန်မာနိုင်ငံသည် သယံဇာတအား အခြားတိုင်းပြည်များသို့တင်ပို့ရောင်းချခြင်းမှ သယံဇာတအား အကျိုးရှိရှိအသုံးချခြင်းဆီသို့ ကူးပြောင်း သည့် အချိန်ကာလဖြစ်သည်။ ကျွန်ုပ်တို့သည် ၎င်းမှန်ကြောင်းကို သာဓကအနည်းငယ်ဖြင့်သာ မြင်ရသည်။ ထုတ်ယူ ခြင်းနှင့်ရေအားလျှပ်စစ်အခြေခံသည့် စက်မှုဇုန်များသည် ဒေသခံပြည်သူများအတွက် အလုပ်အကိုင်အနည်းငယ်ကိုသာ ဖန်တီးပေးသော်လည်း မြေအများအပြားကို ပျက်စီးစေသည်။ ထိုစက်မှုလုပ်ငန်းများသည် ဝင်ငွေအား ကျယ်ပြန့်စွာ ဖြန့်ဖြူးမည့်အစာ လူအနည်းငယ်၏ချမ်းသာကြွယ်ဝမှုကိုသာ တိုးပွားလာစေသည်။ ထိုစီမံကိန်းများအနီးအနားတွင် အခြားစက် မှုဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှု အနည်းငယ်သာ ရှိခဲ့သည်။ နောက်ဆုံးအနေနှင့် ထုတ်ယူမှုနှင့်ရေအားလျှပ်စစ်ဖွံ့ဖြိုးမှု အပေါ် ထိရောက်သည့်ဒီမိုကရက်တစ်အုပ်ချုပ်မှုမရှိခြင်းသည်ဒေသခံရပ်ရွာလူထုအပေါ်မည်သည့်အကျိုးသက်ရောက်မှုမှမရှိဘဲ မြေများနှင့် သယံဇာတများ ပိုမိုပျက်စီးခြင်းကိုသာ ဖြစ်ပေါ်စေမည်။ ၎င်းသည် ပဋိပက္ခတိုးမြှင့်ခြင်းကိုသာ အသေအချာ ဦးတည်မည်ဖြစ်သည်။

JICA သည် အစားထိုးလူမှုစီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးမှုသီအိုရီအကြောင်းကို ပြောသော်လည်း အမှန်တကယ်တွင် အသေး စိတ်ပုံစံသည် ထိုကဲ့သို့သောသီအိုရီအား မကိုးကားသည့်အပြင် အခြေခံအဆောက်အအုံအား အခြေပြုသည့်နည်း လမ်းများ သို့မဟုတ် အခြားခေတ်မမှီတော့သည့် ပုံစံနမူနာများအား အသုံးပြုမည့်အစား ပိုမိုကျယ်ပြန့်သည့်ဖွံ့ဖြိုးရေး အယူအဆများအပေါ် အခြေခံသည့် လေ့လာသုံးသပ်မှုများဆီသို့ ဦးတည်သော အမှတ်အသားများပင်မရှိပါ။

၄.၅ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အကျိုးသက်ရောက်မှု

ဤဖွံ့ဖြိုးရေးအဆိုပြုချက်များကြောင့် ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မည်ကို ကျွန်ုပ်တို့အလေးအနက်စိုးရိမ်သည်။ အသေးစိတ်ပုံစံ သည် ကရင်ပြည်နယ်ရှိ ဇီဝမျိုးကွဲပေါကြွယ်ဝသည့် သစ်တောများ၏အရေးကြီးမှုနှင့် ၎င်းတို့၏ ကျွန်ုပ်တို့ကရင်ပြည် သူများအပေါ် အရေးပါမှုတို့အား အသိအမှတ်ပြုရန် ပျက်ကွက်သည်။ ၎င်းတွင် JICA ၏အစီအစဉ်အား လမ်းညွှန်ရန် မဟာဗျူဟာမြောက် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာ အကဲဖြတ်မှု (SEA) မပါရှိပါ။ ကမ္ဘာ့ဘဏ်က အရှေ့တောင်အာရှရှိ တိုင်းပြည်များအားလုံးအား အသိအမှတ်ပြုသည်မှာ "ဆိုးရွားလာသော ပတ်ဝန်းကျင်အရည်အသွေးနှင့်သဘာဝသယံဇာ တများ လျော့ပါးသွားခြင်းသည် လွန်ခဲ့သည့် ဆယ်စုနှစ်ပေါင်းများစွာကပင် မကြာခင်က ထိတ်လန့်ဖွယ်ရာနန္န်းများသို့ ရောက်ခဲ့သည်"။ ထို့ကြောင့် ဘဏ်က ဆော်ဩသည်မှာ "ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းစဉ်များတွင် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ လေ့လာသုံး သပ်မှုများအား သီးခြားအားထုတ်ပြီး မြှင့်တင်ကာပြုလုပ်သွားသင့်သည်"။¹⁹ JICA ၏ အသေးစိတ်ပုံစံတွင် SEA ဆိုင်ရာ ၎င်း၏ဆော်ဩချက်ကို လိုက်နာသော မည်သည့်သက်သေအထောက်အထားမှ မရှိပါ။

အဆိုပြုထားသည့် ရေကာတာများ သို့မဟုတ် ထုတ်ယူရေးလုပ်ငန်းများ၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုသည် ပတ်ဝန်းကျင်အား ဆိုးရွားစွာအကျယ်ထိခိုက်ပျက်စီးစေသည်ကို ဆွေးနွေးထားခြင်း မရှိပါ။ ပြန်လည်သုံးသပ်ရန်လိုသည့် ပြဿနာများ စွာရှိပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် -

¹⁹ <http://web.worldbank.org/WBSITE/EXTERNAL/COUNTRIES/EASTASIAPACIFICEXT/EXTEAPREGTOPENVIRONMENT/0,,contentMDK:20438708~menuPK:502915~pagePK:34004173~piPK:34003707~theSitePK:502886~isCURL:Y,00.html>

- မက်ဂသတ်မြစ်ဝှမ်းရေကာတာသည် KNU ၏ သတ်မှတ်ထားသော ဘေးမဲ့တောတစ်ခုရှိသော နေရာကို ရေလွှမ်းမိုးနိုင်သည်။
- ဘီးလင်းမြစ်ဝှမ်းရေကာတာသည် လူများကို ရွှေ့ပြောင်းစေကာ ထိုသူများသည် အကာအကွယ် ပေးထားသင့်သည့် မြောက်ပိုင်းရှိနေရာများထံသို့ သွားရောက်ရန် အလားအလာများသည်။ KNU သည် ထိုနေရာများအား ဒေသတွင်းတွင် အနည်းငယ်သာ တစ်စုတစ်စည်းအနေနှင့်ကျန်ရှိတော့သော ဇီဝမျိုးကွဲဒေသများဟု လတ်တလောတွင်ပင် သတ်မှတ်ခဲ့ပြီး ထိုနေရာအား သူပီဘေးမဲ့တော ဟု ခေါ်ဝေါ်သတ်မှတ်ခဲ့သည်။
- ယွန်ဇာလင်းမြစ်စီမံကိန်းသည် သဘာဝအလှနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအတွက် အရေးကြီးသည့် အစဉ်အလာအရကာကွယ်ပေးထားသော ငါးကန်ရှိပြီး ကရင်ရပ်ရွာလူထုအတွက် ၎င်းသည် ကာကွယ်ထားသင့်သည့် သဘာဝနှင့်ယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ်တစ်ခုဖြစ်သည့် ဒေသအား ရေလွှမ်းမိုးနိုင်သည်။

ဤနေရာများသည် ဒေသခံရပ်ရွာလူထုများနှင့် KNU သစ်တောဌာနမှ ကာကွယ်ထားပြီး သို့မဟုတ် တစ်နေ့တွင် ပိုမိုကျယ်ပြန့်သောကာကွယ်မှုပေးရန် သတ်မှတ်မည့် နေရာများဖြစ်သည်။ လက်ရှိတွင် ကာကွယ်မှုကို အဆုံးအဖြတ်ပေးရန် ဒီမိုကရက်တစ်ယန္တရားမရှိဘဲ အရပ်သားအစိုးရ၏ မြန်မာနိုင်ငံအရှေ့တောင်ပိုင်းရှိ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့်ပတ်သက်၍ ပူပန်မှုကင်းမဲ့ခြင်းကို အထင်အရှား ပြသနေသည်။ ဤအဆိုပြုချက်များသည် အစိုးရနှင့်ဒေသရှိပြည်သူတို့အကြား ပဋိပက္ခအသစ်များ ပိုမိုဖြစ်ပေါ်လာစေပြီး ရလဒ်မှာ JICA စီမံကိန်းဖော်ပြထားသည့် ရည်မှန်းချက်များနှင့် တိုက်ရိုက်ဆန့်ကျင်နေသည်။

၅။ အကြံပြုချက်များ

အောက်တွင် ဖော်ပြထားသည်မှာ ဤရှုထောင့်ထွေးပြီး လုံခြုံမှုစိတ်မချရသည့်ပတ်ဝန်းကျင်တွင် ဂျပန်ပြည်သူများ၏ ထိတွေ့ပတ်သက်မှုကို လမ်းပြဆောင်ရွက်လာသော JICA အတွက် KPSN ၏ အကြံပြုချက် ၈ ချက်အား အကျဉ်းချုပ်၍ ဖော်ပြထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏တူညီသည့်ရည်မှန်းချက်မှာ JICA ကဲ့သို့သော နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးရေးအေဂျင်စီများသည် မြန်မာနိုင်ငံအရှေ့တောင်ပိုင်းဒေသ၏ ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးကို မည်ကဲ့သို့ အဓိပ္ပာယ်ပြည့်ဝပြီး ရေရှည်အကျိုးသက်ရောက်မှုရှိစေနိုင်မည်ကို အဆုံးအဖြတ်ပေးရန် ဖြစ်သည်။ ဒေသတွင် အမှန်တကယ်အချိန်မရွေးဖြစ်လာနိုင်သည့်ပဋိပက္ခအား ထိခိုက်စေမှုများနှင့်ပိုမိုဆိုးရွားစေမှုများကို ရှောင်ရှားရန်မှာလည်း ကျွန်ုပ်တို့၏တူညီသော အရေးကြီးသည့် အရာဖြစ်သည်။

သို့သော် ကျွန်ုပ်တို့ ပထမဦးစွာ အထူးအလေးထားပြောရမည်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ရပ်တည်ချက်၏ အခြေခံသဘောတရားများအနေနှင့် တစ်ခုမှာ အပြည့်အဝငြိမ်းချမ်းရေးသဘောတူညီချက်ရရှိပြီး ဒီမိုကရက်တစ်ရပိုင်ခွင့်များကို အာမခံနိုင်ကာ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ကျသည့် ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုအား မရရှိသေးမီကာလတွင် မြန်မာနိုင်ငံအရှေ့တောင်ပိုင်းဒေသတွင် အကြီးစားဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများ ပြုလုပ်ခြင်းအပေါ် ယာယီဆိုင်းငံ့ထားရန် ဖြစ်သည်။ ထိုမှသာ ဒေသခံပြည်သူလူထုသည် ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများထံမှ အခွင့်အရေးများ မျှတစွာ ရရှိမည်ဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးများ၊ ဒုက္ခသည်များနှင့် ပြည်တွင်းရွှေ့ပြောင်းဒုက္ခသည်များ ပါဝင်နိုင်မှု အပါအဝင် အဓိပ္ပာယ်ပြည့်ဝသော ထိတွေ့မှုနှင့်ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းမှု မပြုလုပ်နိုင်သေးမီကာလတွင် ပေါ်ထွက်လာမည့်အလှူရှင်ကို လှုံ့ဆော်သည့် ရှေ့ပြေးစီမံကိန်းလုပ်ငန်းစဉ်များအား ယာယီဆိုင်းငံ့ထားရန်အတွက် လည်း ကျွန်ုပ်တို့ တောင်းဆိုသည် (အကြံပြုချက် နံပါတ် ၈ အား ကြည့်ပါ)။²⁰

၅.၁ ပဋိပက္ခအား လေ့လာသုံးသပ်ခြင်း

JICA သည် အရှေ့တောင်ပိုင်းဒေသရှိ ပဋိပက္ခ၏အစ်မြစ်များကို လွတ်လပ်၊နက်နဲပြီး ပြည့်စုံစွာ လေ့လာ သုံးသပ်နိုင်ရမည်။ KPSN က တောင်းဆိုသည်မှာ ဤလေ့လာသုံးသပ်ချက်အား ရပ်ရွာလူထုအခြေပြုသည့် အဖွဲ့အစည်းများ၊ NGO များနှင့် ကရင်နှင့်မွန်ပြည်သူများအား ကိုယ်စားပြုသည့် တိုင်းရင်းသားလက်နက် ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်း၍ဖော်ထုတ်ထားသော အားလုံးပါဝင်သည့်နည်းလမ်းအား အသုံးပြုသည့် သီးခြားတတ်ယပီတီဖြင့် ဖြည့်ဆည်းပေးရန် လိုအပ်သည်။ ထိုဖြည့်ဆည်းမှုသည် ကမ္ဘာပေါ်ရှိ အခြားဒေသများတွင်ရှိသော ပဋိပက္ခနယ်မြေများတွင် အောင်မြင်စွာပြုလုပ်ခဲ့ဖူးသော မှတ်တမ်းရှိရန်လိုအပ်သည်။ ထိုကဲ့သို့ ပဋိပက္ခအားလေ့လာသုံးသပ်ခြင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ မည်သည့်တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုဒေသများတွင်မဆို ဖွံ့ဖြိုးမှုဆီသို့ ဆက်မသွားမီ ၎င်းသည် မရှိမဖြစ် ဖြစ်သည်။ စီမံကိန်းတစ်ခုလုံးတွင်ဖြစ်စေ၊ သီးခြား အဆိုပြုထားသည့် စီမံကိန်းတစ်ခုစီတွင်ဖြစ်စေ စီမံကိန်းရေးဆွဲသည့်အဆင့်နှင့် စီမံကိန်းများပြုလုပ်သည့် တလျှောက်လုံး၌ ၎င်းတွင် အန္တရာယ်အားလေ့လာသုံးသပ်မှုနှင့် လျော့ပါးသက်သာစေသည့်အစီအစဉ် ပါဝင်နိုင်ရမည်။ စီမံကိန်း လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များသည် ယုံကြည်စိတ်ချရသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအစီရင်ခံခြင်းဆိုင်ရာ သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ ဤအခြေအနေတွင် ပါရှိသောအစီရင်ခံစာများအား အကဲဖြတ်ပြီး တရားဝင်ဖြစ် စေရန်လည်း ပြုလုပ်သင့်သည်။²¹ ပဋိပက္ခလေ့လာသုံးသပ်မှုများအားလုံးတွင် ပဋိပက္ခကိုပြောင်းလဲစေ နိုင်သော ဆက်စပ်မှုအားလုံး၌ မည်သူနှင့်စာချုပ်ချုပ်

²⁰ When referring to consultation we refer JICA to the Shift Project's "Conducting Meaningful Stakeholder Consultation in Myanmar".
²¹ <http://www.humanrights.gov/2013/06/19/fact-sheet-burma-responsible-investment-reporting-requirements/>

ဆိုထားသည်။ မည်သည့်နိုင်ငံရေးလုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်သူများ ပါဝင်သည်နှင့် ဒေသခံများသည် အခြားဒေသများမှလူများ နှင့်နှိုင်းယှဉ်ပါက အကျိုးအမြတ်ကို မည်သို့ရသည် အစရှိသည်တို့အား လေ့လာဖော်ထုတ်ရန် ဖွံ့ဖြိုးမှုစီမံကိန်းများ၏ အကျိုးသက်ရောက်မှု လေ့လာချက်များသည် သတ်မှတ်ထားသည့်လူဦးရေအပိုင်းအခြားများထက် ကျော်လွန်၍ အကဲ ဖြတ်မှုများ ပြုလုပ်သင့်သည်။

၅.၂ လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ အခြေခံသဘောတရားများနှင့် ကြိုတင်လေ့လာသုံးသပ်မှု

JICA သည် ထိခိုက်မှုမရှိရေးအခြေခံသဘောတရားအပါအဝင် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လူသားချင်းစာနာ ထောက်ထား မှုဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးရေးအခြေခံသဘောတရားများကို လေးစားပြီး ဖွံ့ဖြိုးရေးကို တိကျစွာအာမခံနိုင်ရမည်။²² ဤအခြေခံ သဘောတရားများတွင် ကန့်သတ်ချက်များရှိကြောင်း အချိန်ကာလ၏သက်သေပြမှုများ ရှိနေချိန်တွင် - အဆင့်မြင့်မြင့်စံ နှုန်းများကို ရည်မှန်းချက်ကြီးစွာထားသင့်သော်ငြားလည်း - JICA အနေဖြင့် အနည်းဆုံး ပြုလုပ်သင့်သည်မှာ အကောင်း ဆုံးအခြေခံသဘောတရားများနှင့်အလေ့အထများကို လိုက်နာ စောင့်ထိန်းနိုင်ရမည်။

သာဓကအားဖြင့် ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ၏စီးပွားရေးနှင့်လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာအခြေခံသဘောတရားများလမ်း ညွှန်စီမံကိန်း များတွင်ထိတွေ့လုပ်ဆောင်သည့် မည်သည့်လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များကိုမဆို ကြိုတင်လေ့လာသုံးသပ်မှုများပြုလုပ်ရန် လိုအပ်သည်။²³ စီမံကိန်းနှင့်ပတ်သက်သည့် လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များ သည်လည်း သီးခြားနိုင်ငံတကာအခြေခံသဘောတ ရားများနှင့်စံနှုန်းများကို လိုက်နာကျင့်သုံးရန် သြဇာအာဏာရှိသည့် သဘောတူစာချုပ်များ လက်မှတ်ထိုးရန်လို အပ်လိမ့်မည်။ သို့သော် နိုင်ငံတကာအခြေခံသဘောတရားများ အားဆွေးနွေးနေချိန်တွင် တိုင်းပြည်၏နိုင်ငံရေးအခြေ အနေကို မေ့မထားသင့်ပေ။ ဥပမာအားဖြင့် အစိုးရ၏ ပိုင်ဆိုင်မှုအားလိုအပ်သည့်ဖွံ့ဖြိုးရေးအခြေခံသဘောတရားအချို့ သည် မြန်မာနိုင်ငံအရှေ့တောင်ပိုင်းဒေသ ရှိပဋိပက္ခအခြေအနေများတွင် အသုံးပြု၍မရနိုင်ပါ။

၅.၃ မဟာဗျူဟာမြောက် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းမှုဆိုင်ရာ အကဲဖြတ်ခြင်း²⁴

JICA သည် မဟာဗျူဟာမြောက် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာ အကဲဖြတ်ခြင်း (SEA) အား ပြုလုပ်မည် ကို အာမခံရမည်ဖြစ်ပြီး ၎င်း၏အသေးစိတ်ပုံစံတွင် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး ထည့်သွင်းစဉ်းစားမှုများကို ပေါင်းစည်း ရမည်ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်အပေါ်အကြီးအကျယ်ထိခိုက်မည့် JICA အဆိုပြု ထားသောစီမံကိန်း များဖြစ်သည့် ရာဘာစိုက်ပျိုးရေးစီမံ ကိန်းနှင့်ရေကာတာစီမံကိန်းများနှင့် ပတ်သက်ပြီး ၎င်း၏အသေးစိတ်ပုံစံသည် အရှေ့တောင်ပိုင်းတွင် ရေကာတာကြီးများနှင့် အခြားအဓိကအခြေခံအ ဆောက်အအုံစီမံကိန်းများအတွက် မြန်မာအစိုး ရ၏အစီအစဉ်များကို အားပေးကြောင်းကို JICA က အသိအမှတ်ပြုရမည်။ ဖော်ဆောင်သည့်အဓိပ္ပာယ်မှာ ပြည့်စုံသော မဟာဗျူဟာမြောက် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာ အကဲဖြတ်ခြင်းသည် အလွန်အရေးကြီးသည်ဆိုတာပင် ဖြစ်သည်။

၅.၄ ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်ခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်

JICA သည် ၎င်း၏ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်ခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်ကို ခိုင်ခံ့ပြီးအဓိပ္ပာယ်ပြည့်ဝလာရန် ပြုပြင်ရမည်။ ၂၀၁၄ ခု နှစ်၊ မတ်လ ၂၀ ရက်နေ့ပါ အနေအထားဖော်ပြသောစာတမ်းတွင် သဘောဖြင့်ဖော်ပြထားသည်မှာ ၎င်း၏ “စီမံကိန်းအကောင်အ ထည်ဖော်ခြင်းဆိုင်ရာ မူဝါဒများအပေါ် ရှင်းလင်းချက်” ဖြစ်သည်။²⁵ ၎င်းမူဝါဒများ လို အပ်သည်မှာ ဒေသဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်တွင် “သက်ဆိုင်ရာအကျိုးသက်ရောက်သူများ၏ သဘော တူညီချက်” နှင့် “ပူးပေါင်းလုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်မှုများ”

²² “Do No Harm How Aid Can Support Peace or War”, Mary Anderson, 1999 published by Lynn Reinner Publishers.
²³ United Nations Human Rights Office of the High Commissioner: [www.ohchr.org/Documents/Publications/GuidingPrinciplesBusinessHR_ EN.pdf](http://www.ohchr.org/Documents/Publications/GuidingPrinciplesBusinessHR_EN.pdf)
²⁴ World Bank: Strategic Environmental Assessment
²⁵ The principles are outlined in Appendix 3.

ဖြစ်သည်။ သို့သော် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း JICA သည် ကရင်ရပ်ရွာလူထုအခြေပြုသော အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ထိတွေ့မှုမရှိဘဲ ၎င်း၏အသေးစိတ်ပုံစံအား ဖော်ထုတ်ခဲ့သည်။ ထိုအဖွဲ့အစည်းများသည် ဤပဋိပက္ခဒေသတစ်ခုလုံးတွင် လူမှုရေးနှင့်လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများကိုဖြည့်ဆည်းပေးခဲ့ပြီး အစီအစဉ်များ တိုးတက် ကောင်းမွန်လာရန်နှင့် လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များအဖြစ် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်နိုင်ရန် ဒေသဆိုင်ရာပဟုသုတနှင့် လုပ်နိုင်စွမ်းရည်အများအပြားရှိသည်။ ဒေသတွင်းရှိပြည်သူများ၏ဘဝများ တိုးတက်ကောင်းမွန်ရန် ရည်ရွယ်သည့် မည်သည့်ဖွံ့ဖြိုးမှုမဆို ဤအဖွဲ့အစည်းနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိပါက ၎င်းသည် အောင်မြင်ရန် အလားအလာမရှိနိုင်ပါ။ ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်ခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်တွင် ရပ်ရွာလူထုပါဝင်လာမှုကို အားပေးရန် ဆွေးနွေးပွဲများ၏ လမ်းညွှန်မှုဝါဒများ၊ ပုံစံ၊ ကျင်းပမည့်နေရာ၊ ကျင်းပမည့်နေ့နှင့် တက်ရောက်မည့်သူများ သတ်မှတ်ရာတွင် ရပ်ရွာလူထုအခြေပြုသည့်အဖွဲ့များ ပါဝင်သင့်သည်။ နောက်ထပ်မည်သည့် ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်မှုမျိုးတွင်မဆို လူ့အဖွဲ့အစည်းများ၏ အပြည့်အဝလက်တွဲလုပ် ဆောင်မှုကို ရယူသင့်ပြီး၊ သတင်းအချက်အလက်များကို ဖော်ထုတ်ကာ အကြောင်းအရာများအား သိရှိနားလည်ရန်၊ ဆွေးနွေးပွဲများတွင် ပါဝင်ဆွေးနွေးနိုင်ရန်နှင့် စကားအခြေအတင်ပြောဆိုသည့် ကိစ္စများအတွက် ဆက်သွယ်မှုဆိုင်ရာ အထောက်အကူပြု ကိရိယာများကို ရှာဖွေသင့်သည်။²⁶

ဤညှိနှိုင်းတိုင်ပင်ခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်တွင် လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ တင်ပြမှုများနှင့်မူဝါဒများကို တရားဝင် အသိအမှတ်ပြုမှု ပါဝင်ရမည်။ KPSN သည် ထိုကဲ့သို့ လုပ်ဆောင်နိုင်ရန် JICA နှင့်လက်တွဲလုပ်ဆောင်လိုသည်။ ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာနည်းပညာများနှင့် အရေးကြီးသည့် အကျိုးသက်ရောက်မှုများနှင့် မိတ်ဖက်များအား ဖော်ထုတ်ရာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ကူညီ နိုင်သည်။ ဤလုပ်ငန်းစဉ်သည် ဒေသခံရပ်ရွာလူထုများအား ပညာပေးရန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်ပေးရန် ဖြည့်ဆည်းပေး လိမ့်မည်ဖြစ်ပြီး၊ ထိုမှတစ်ဆင့် မြန်မာနိုင်ငံရှိ လူ့အဖွဲ့အစည်းများကို အားဖြည့်ပေးရာ ရောက်သည်။ ဤတစ်ခုသည်သာ ကျွန်ုပ်တို့ရပ်ရွာလူထု၏အနာဂတ်အား သိသာထင်ရှားသည့် အထောက်အကူကို ပေးလိမ့်မည်။ လုပ်ငန်းစဉ်တွင် တင်ပြပုံများ၊ ထင်မြင်ချက်များနှင့် မေးခွန်းများသာ မပါဝင်သင့်ဘဲ ပါဝင်တက်ရောက်သူများ ပိုမိုနားလည်ရန်နှင့် ရပ်ရွာလူထု၏ အရေးထားမှုကိစ္စများ၊ အများပြည်သူရှေ့ကြားနာမှုများ၊ အစရှိသည့်တို့အား ၎င်းတို့မှ တင်ပြပေးနိုင်ရန် ကျွမ်းကျင်သော ပညာရှင်များ ဦးဆောင်သည့် စကားရည်လှပွဲများကို ဖွင့်ထားပေးခြင်း ပါဝင်စေရမည်။

၅.၅ ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့

JICA သည် စီမံကိန်း၏အဆင့်များအားလုံးတွင် ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်မှု၊ အစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်းနှင့် အကောင်အထည် ဖော်သည့်လုပ်ငန်းစဉ်များအား ဦးဆောင်ရန် ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့တစ်ခုဖန်တီးရာတွင် KPSN နှင့်လက်တွဲလုပ် ဆောင် သင့်သည်။ ဤအဖွဲ့တွင် JICA၊ မြန်မာအစိုးရအရာရှိများ၊ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များနှင့် တိုင်းရင်းသားနိုင်ငံရေး ပါတီများ၏ ခေါင်းဆောင်များနှင့် KPSN အပါအဝင် လူ့အဖွဲ့အစည်းကိုယ်စားလှယ်များ ပါဝင်မည်ဖြစ်သည်။ ထိုအဖွဲ့သည် အစိုးရတစ်ရပ်အတွက် တာဝန်ခံယူမှုအာမခံပေးခြင်းတွင်မကဘဲ မြန်မာနိုင်ငံရှိပြည်သူများအတွက်ပါ ပြုလုပ်ပေး ရမည်ဖြစ်သည်။ ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများသည် ငြိမ်းချမ်းရေး ဆီသို့ဖြောင့်ဖြောင့်သွားနိုင်စေရန်နှင့် ပို၍ကျယ်ပြန့်သည့် လူမှု စီးပွားရေးဆိုင်ရာအညွှန်းများကို တန်ဖိုးဖြတ်နိုင်ရန်အတွက် ၎င်းသည် ဆွေးနွေးမှုများပြုလုပ်ပြီး စံနှုန်းများကိုချမှတ် သင့်သည်။ ထိုကဲ့သို့သောအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းခြင်းသည် အုပ်စုများအကြား ယုံကြည်မှုတည်ဆောက်ရန် ကူညီသည့် JICA ၏ရည်မှန်းချက်ကို ဖြည့်ဆည်းပေးလိမ့်မည်။

၅.၆ သတင်းအချက်အလက် အပြည့်အစုံအား ဖော်ထုတ်ခြင်း

JICA သည် သတင်းအချက်အလက်အပြည့်အစုံအား နားလည်ရန်လွယ်ကူသည့် ဘာသာစကားများနှင့် ပုံစံများဖြင့် ဖော်ထုတ်နိုင်ရမည်။ JICA သည် မြန်မာနိုင်ငံအရှေ့တောင်ပိုင်းဒေသတွင် အကျိုးသက်ရောက်နိုင်သည့် JICA လေ့လာ မှုများ၊ သဘောတူညီချက်များနှင့်အကြံပြုချက်များအားလုံး၏ သတင်းအချက်အလက်အပြည့်အစုံအားဖော်ထုတ်မည့်စ နစ်ကို ဖော်ထုတ်ရမည်ဖြစ်သည်။ ထိုဖော်ပြချက်များထဲတွင် စီမံကိန်းဘတ်ဂျက်နှင့်ပတ်သက်သည့် အချက်အလက်

²⁶ Again, please see Shift Project

များလည်း ပါဝင်ရမည်။ ကရင်နှင့်မွန်ရပ်ရွာလူထုများအတွက် သတင်းအချက်အား နားလည်ရန်လွယ်ကူသည့် ဘာသာစကားနှင့်ပုံစံများဖြင့် ဖြန့်ချိသင့်သည်။

၅.၇ ဒေသတွင်း မိတ်ဖက်များ

၎င်း၏အသေးစိတ်ပုံစံနှင့်ဆက်နွယ်နေသည့် မည်သည့်ဖွံ့ဖြိုးမှုစီမံကိန်းမဆိုသည် ဒေသတွင်းလူ့အဖွဲ့အစည်း ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများနှင့် အဓိပ္ပာယ်ပြည့်ဝသည့်မိတ်ဖက်များအဖြစ် ထူထောင်ခြင်းကို JICA က ပြတ်သားစွာ အာမခံပေးရမည်။ ၎င်းသည် ဒေသတွင်းလုပ်နိုင်စွမ်းရည်အား မြှင့်တင်ပေးမည်ဖြစ်ပြီး ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲမှုကိုလည်း အာမခံပေးမည်ဖြစ်သည်။ JICA ကငွေကြေးထောက်ပံ့သော စီမံကိန်းများသည်လည်း ဒေသခံပြည်သူများဖြစ်သော ရပ်ရွာလူထုအဖွဲ့ဝင်များ၊ ဒေသတွင်း၌အလုပ်လုပ်နေသော အစိုးရဝန်ထမ်း မဟုတ်သူများတို့အား စီမံကိန်း၏အဆင့်များအားလုံးတွင် ရပ်ရွာလူထုက သဘောတူလက်ခံသည့် ရှင်းလင်းသောစံများနှင့် ကန့်သတ်ပမာဏများဖြင့် အလုပ်ခန့်ထားနိုင်ရမည်။ စီမံကိန်းတစ်ခုအား ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ရန် ဒေသတွင်းလုပ်နိုင်စွမ်းရည် မလုံလောက်သည့်အခါများတွင် သဘောတူညီထားသည့်အချိန်အကန့်အသတ်အတွင်း၌ ဒေသခံပြည်သူများအား အသိပညာများ ပံ့ပိုးပေးရန်နှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများ ရရှိလာအောင် ပြုလုပ်သွားရမည်ဖြစ်သည်။ ထိုလိုအပ်ချက်သည် ဒေသတွင်း ရပ်ရွာလူထုလုပ်နိုင်စွမ်းရည်အား မြှင့်တင်ပြီး အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများ ရရှိရန်အတွက်သာမဟုတ်ဘဲ ဒေသတွင်းပိုင်ဆိုင်မှု၊ ဒေသတွင်းဆုံးဖြတ် ချက်များ ချမှတ်ခြင်းနှင့် ဒေသတွင်းအသိပညာများ ဖြည့်ဆည်းပေးရန် ဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာပေါ်ရှိ နိုင်ငံတကာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုထဲတွင် ဒေသတွင်း အသိတရားများနှင့်အခြေအနေများအား လျစ်လျူရှုသည့် မသင့်တော်သော စီမံကိန်းဥပမာများနှင့်ပြည့်နက်နေသည်။

ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးမှုများနှင့်ပတ်သက်ပြီး အထက်ပါ အကြံပြုချက်များတွင် ဖော်ပြထားသလို ရပ်ရွာလူထု အခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများသည် ဤဒေသ၏ ပဋိပက္ခဖြစ်နေသည့်ကာလတလျှောက်လုံးတွင် လူမှုရေးနှင့် လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးရေးဝန်ဆောင်မှုများကို ထောက်ပံ့ပေးခြင်းများ ပြုလုပ်ပေးခဲ့ သည်ဖြစ်ပြီး ရပ်ရွာလူထု၏အဖွဲ့ဝင်များအနေနှင့် လုပ်ကိုင်သည့်အလုပ်များနှင့် ရရှိသည့်အတွေ့အကြုံများ မှတစ်ဆင့် အသိပညာနှင့်လုပ်နိုင်စွမ်းရည်များရရှိခဲ့သည်။ မည်သည့်ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းမဆို ဒေသတွင်းရှိ ပြည်သူလူထုတို့၏ဘဝများ တိုးတက်ရန်ရည်ရွယ်မှုသည်ထိုအဖွဲ့များအား မိတ်ဖက်အဖြစ် လက်ခံဆောင်ရွက်မှသာလျှင် အောင်မြင်လိမ့်မည်။

၅.၈ ရှေ့ပြေးစီမံကိန်းများပြုလုပ်ရန်အတွက် လိုအပ်သောအနေအထားများ

နောက်ဆုံးအနေနှင့် ရှေ့ပြေးစီမံကိန်းများအတွက် လက်တွေ့ရွေးချယ်မှုနည်းလမ်းများ လေ့လာနိုင်ရန် JICA သည် KPSN၊ အမျိုးသမီးများ၊ ဒုက္ခသည်များနှင့် ပြည်တွင်းရွှေ့ပြောင်းဒုက္ခသည်များပါဝင်သည့် ကရင်လူ့အဖွဲ့ အစည်းဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ထိတွေ့ဆောင်ရွက်သင့်သည်။ ထိုကဲ့သို့ပြုလုပ်ရန် JICA သည် အားလုံး ပါဝင်သည့်နည်းလမ်းများအား အလေးထားသော ၎င်း၏စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်ခြင်း အခြေခံသဘောတရားများအား လိုက်နာရမည်ဖြစ်ပြီး မည်သည့်ရှေ့ပြေးစီမံကိန်းအစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်းနှင့်အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းအတွက်ကိုမဆိုအများသဘောတူညီချက် ရရှိရန် လိုအပ်သည် (နောက်ဆက်တွဲ ၃ တွင် ကြည့်ပါ)။ ထို့အပြင် လူထုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများအား ရှေ့ပြေးစီမံကိန်းလုပ်ငန်းစဉ်၏အဆင့်တိုင်းတွင် ပါဝင်စေခြင်းသည် တာဝန်ယူမှုအာမခံနိုင်ရန် အကောင်းဆုံးနည်းလမ်းဖြစ်ပြီး ထိခိုက်မှုများ၊ လူအခွင့်အရေး ချိုးဖောက်မှုများ၊ မြေသိမ်းဆည်းမှုများနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ပျက်စီးခြင်းများ ထပ်မံဖြစ်ပွားခြင်းကိုလည်း တားဆီး ပေးသည်။ မည်သည့်ရှေ့ပြေးစီမံကိန်း ရှေ့ဆက်သွားရန်ကိုမဆို ဒေသခံရပ်ရွာလူထု၏ အပြည့်အဝသဘောတူညီမှု ရရှိရန်လိုအပ်သည်။ ဒေသခံခေါင်းဆောင်များ၏ ခွင့်ပြုချက်ရရှိခြင်းသည် အရေးကြီးသော်လည်း မလုံလောက်ပါ။

၆။ နိဂုံး

ထိုသုံးသပ်ချက်များအား အပြုသဘောအနေနှင့် သဘောထားမည်ဟု KPSN က မျှော်လင့်သည်။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အကူအညီနှင့် နည်းပညာအထောက်အကူများသည် ကျွန်ုပ်တို့ရပ်ရွာလူထုများ အမှန်တကယ် လိုအပ်သည့်အရာများ ဖြစ်သည်ဆိုသည်မှာ သံသယဖြစ်စရာမရှိပါ။ အထောက်အပံ့များအမြင့်မားဆုံး တန်ဖိုးဖော်ဆောင်နိုင်ရန်နှင့် ရေရှည် တည်တံ့ခိုင်မြဲသည့် အပြုသဘောဆောင်သော အကျိုးသက်ရောက်မှုဆီသို့ ဦးတည်နိုင်ရန်အတွက် ဒေသတွင်းလို အပ်ချက်များကို လက်တွေ့သိရှိသောအကျိုးသက်ရောက်သူများ၏ လမ်းညွှန်မှုနှင့်ပုံဖော်မှု ရရှိရန်လိုအပ်သည်။ ကျွန်ုပ် တို့၏ကိုယ်ပိုင်အနာဂတ်ကို ဖန်တီးနိုင်သည့် ပြည်သူတစ်စုအနေနှင့် ကျွန်ုပ်တို့ရပ်ရွာလူထုများနှင့် ကျွန်ုပ်တို့၏လုပ်နိုင် စွမ်းရည်ကို တည်ဆောက်ရာတွင် ကူညီရန် ကျွန်ုပ်တို့သည် အကူအညီ လိုအပ်ပါသည်။ သို့သော် ကျွန်ုပ်တို့အလွန်စိုး ရိမ်သည်မှာ JICA စီမံ ချက်အား ၎င်း၏လက်ရှိပုံစံအရ အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့လျှင် ၎င်းသည် ငြိမ်းချမ်းရေးသဘော တူညီချက် အတွက် ကျွန်ုပ်တို့၏မျှော်လင့်ချက်များကို အပျက်သဘောဆောင်သည့် အကျိုးသက်ရောက်မှုများ ဖြစ်စေပြီး၊ ကျွန်ုပ်တို့ ရပ်ရွာလူထုများ၏ ဘဝအရည်အသွေးကို အန္တရာယ်ဖြစ်စေကာ ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်တွင် ပြောဆိုခွင့်ရရန် ကြိုးပမ်းနေသော လူထုအခြေပြုအုပ်စုများအား လုပ်ပိုင်ခွင့်မပေးခြင်း တို့ဖြစ်မည်ကို ဖြစ်သည်။ ၎င်းသည် အလွန်ထိခိုက်လွယ်သော ကျွန်ုပ်တို့တိုင်းပြည်၏ ပြောင်းလဲမှုကာလတွင် အားလုံးဖြစ်ပေါ်လိမ့်မည်။ အထက်တွင်ဖော် ပြထားသည့် အကြောင်းပြချက်များကြောင့် JICA ၏စီမံကိန်းများသည် စောလွန်းနေပြီး နောက်ဆုံးတွင် ရေရှည်တည် တံ့ခိုင်မြဲသည့်ငြိမ်းချမ်းရေးကို ရရှိနိုင်ခြင်းအား ထိခိုက်နိုင်သည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ယုံကြည်သည်။

ကျွန်ုပ်တို့မျှော်လင့်သည်မှာ ကျွန်ုပ်တို့၏ပုဂ္ဂိုလ်များကို ရှင်းလင်းအောင်ဖော်ပြပြီး အကြံပြုချက်များတင်ပြခြင်းဖြင့်စီမံ ကိန်းများမှ အန္တရာယ်ဖြစ်စေသောအကျိုးသက်ရောက်မှုများကို ကျွန်ုပ်တို့ တားဆီးနိုင်ပြီး JICA တွင် ပါရှိသောအခွင့် အလမ်းနှင့်ကျွမ်းကျင်မှုကို အသုံးပြုကာ ကျွန်ုပ်တို့ ရပ်ရွာလူထုများ ငြိမ်းချမ်းသော အနာဂတ်ဆီသို့ကူးပြောင်းရာတွင် အထောက်အကူပြုနိုင်စေရန် ဖြစ်သည်။ ကျွန်ုပ်တို့မျှော်လင့်သည်မှာ ကရင်ရပ်ရွာလူထုများနှင့် အတူလက်တွဲလုပ်ဆောင် ခြင်းဖြင့် JICA သည် အခြားပဋိပက္ခနယ်မြေများတွင် စီမံကိန်းများချမှတ်ခြင်းနှင့် ဖွံ့ဖြိုးမှုများပြုလုပ်ခြင်းအတွက် အတုယူ စရာဥပမာအဖြစ် အသုံးပြုသွားနိုင်ရန် ဖြစ်သည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏အကြံပြုချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်လျှင် လုပ်ငန်း စဉ်နှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေး နှောင့်နှေးမည်ကို ကျွန်ုပ်တို့နားလည်သည်ဖြစ်သော်လည်း ကျွန်ုပ်တို့ယုံကြည်သည်မှာ ရရှိသည့်လုပ်ငန်း စဉ်သည် ပိုမိုကောင်းမွန်ပြီး ခိုင်မြဲသည့်ရလဒ်ကို အသေအချာရရှိမည်ဟူ၍ ဖြစ်သည်။

နောက်ဆက်တွဲ ၁ -

ကရင်ငြိမ်းချမ်းရေးအထောက်အကူပြုကွန်ရက် (KPSN) အဖွဲ့ဝင်များစာရင်း

အဖွဲ့အစည်း	အတိုကောက်	ဝက်ဘ်ဆိုက် (ရှိခဲ့လျှင်)
1 Burma Issues	BI	
2 Back Pack Health Worker Team	BPHWT	www.backpackteam.org/
3 Burma Medical Association	BMA	www.bmahealth.org/
4 Committee for Internally Displaced Karen People	CIDKP	
5 Federal Trade Union of Kawthoolei	FTUK	
6 Karen Affairs Committee	KAC	
7 Karen Baptist Convention	KBC	http://kbcm1913.org/
8 Karen Development Committee	KDC	
9 Karen Development Network	KDN	
10 Karen Education Department	KED	www.kareducation.org/
11 Karen Environmental and Social Action Network	KESAN	http://kesan.asia/
12 Karen Human Rights Group	KHRG	http://khr.org/
13 Karen Office for Relief and Development	KORD	http://kordcentre.org/
14 Karen Refugee Committee	KRC	
15 Karen Refugee Committee Education Entity	KRCEE	www.krcee.org/
16 Karen Rivers Watch	KRW	www.karenyouthktl.org/krw.html
17 Karen Student Network Group	KSNG	www.ksng-karen.org
18 Karen Teacher Working Group	KTWG	http://ktwg.org/
19 Karen Women Empowerment Group	KWEG	
20 Karen Women Organization	KWO	http://karenwomen.org/
21 Karen Youth Organization	KYO	www.karenyouthktl.org/
22 Mae Tao Clinic	MTC	http://maetaoclinic.org/
23 Hsar Mu Htaw	HMH	
24 Hku Po Ka Paw	HPKP	
25 Karen Environment Network	KEN	
26 Youth Circle	YC	
27 Mutraw Community Development Committee	MCDC	
28 Taw Oo Development Committee	TODC	

နောက်ဆက်တွဲ ၂ -

KPSN (KCBPSN) ၂၀၁၃ ပဋိပက္ခလေ့လာမှုအလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲရလဒ်

ကရင်လူထုအခြေပြုငြိမ်းရေးအထောက်အကူပြုကွန်ရက်အတွက် ပဋိပက္ခလေ့လာမှုအား ၂၀၁၃ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၂၈ ရက်မှ စက်တင်ဘာလ ၁ ရက်နေ့အထိ ထိုင်းနိုင်ငံ၊ ချင်းမိုင်မြို့တွင် ကျင်းပခဲ့သည်။ သင်တန်းအား KPSN က စီစဉ်ခဲ့ပြီး ထိုင်း-မြန်မာနယ်စပ်နှင့် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိ ၎င်း၏ကွန်ရက်အဖွဲ့ဝင်အဖွဲ့အစည်းများ တက်ရောက်ခဲ့ကြသည်။ သင်တန်း၏ရည်ရွယ်ချက်မှာ ကရင်ပြည်နယ်အတွင်း ပဋိပက္ခအားဖြစ်စေသည့် အဓိကအကြောင်းတရားများအား တူညီသည့်နားလည်မှု ဖော်ထုတ်နိုင်ရန်ဖြစ်သည်။

အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲတက်ရောက်သူများသည် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိ ကရင်ဒေသများတွင် ဆယ်စုနှစ်ပေါင်းများစွာဖြစ်ပွားနေသောပဋိပက္ခအားဖြစ်ပေါ်စေသည့် အကြောင်းများစွာပါသောစာရင်းရှည်ကြီးအား ဖော်ထုတ်ခဲ့ကြသည်။ သုံးသပ်ဆွေးနွေးမှုများပြုလုပ်ပြီးသည့်အခါ ဒေသတွင်းပဋိပက္ခ၏ အဓိကတွန်းအားပေးသည့်အချက် ၆ ချက်ကို ဖော်ထုတ်ခဲ့သည် -

- ၁။ ခွဲခြားဆက်ဆံပြီး ဝိုင်းကျိုးမိုးသည့် မြန်မာ့အုပ်ချုပ်သူများ၏ လေ့ထုံးစံများ (မူဝါဒများနှင့်ဥပဒေများ)
- ၂။ အစိုးရ အားပေးသည့် စစ်ပုံသွင်းခြင်းနှင့် နိုင်ငံရေးလွှမ်းမိုးမှု
- ၃။ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်နှင့်လူ့အခွင့်အရေးများ ရရှိရန် လက်နက်ကိုင်တော်လှန်မှုကို အသုံးပြုခြင်း
- ၄။ သဘာဝသယံဇာတများအား ခေါင်းပုံဖြတ်ခြင်းနှင့် မြေရိုင်းခွင့်များကို မလေးစားခြင်း
- ၅။ အယုံအကြည်ကင်းမဲ့မှုအမွေများ
- ၆။ လက်နက်ကိုင်အုပ်စုများအကြား အင်အားပြိုင်ဆိုင်မှုနှင့် သွေးကွဲမှုများ။

နောက်ဆက်တွဲ ၃ -

"စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်ရန်အတွက် အခြေခံသဘောတရားများအား ရှင်းလင်းခြင်း"

JICA အနေအထားစာတမ်းပါ အပိုင်း ၅၊ ၂၀၁၄ ခုနှစ် မတ်လ ၂၀ ရက်

စီမံကိန်းအောက်ရှိ သီးခြားစီမံကိန်းများအား အစီအစဉ်ရေးဆွဲပြီး အကောင်အထည်ဖော်ရန် ကျွန်ုပ်တို့သည် အောက်ဖော်ပြပါ အခြေခံသဘောတရားများအား ကျင့်သုံးသည် -

- (၁) မြန်မာနိုင်ငံအရှေ့တောင်ပိုင်းဒေသအတွက် ဒေသတွင်းဘက်ပေါင်းစုံဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်အား JICA စီမံ ကိန်းအဖွဲ့နှင့် ကရင်နှင့်မွန်ပြည်နယ်များမှ အဖွဲ့များသည် တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုအုပ်စုများ၊ ဒေသခံအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့များနှင့် ဒေသတွင်းနေထိုင်သူများအပါအဝင် အခြားအကျိုးသက်ရောက်သူများ၏ ပူးပေါင်းပါဝင်မှုဖြင့် ဆောင်ရွက်သွားရန်၊
- (၂) မည်သည့်ရှေ့ပြေးစီမံကိန်းမှ စီမံကိန်းအကျိုးသက်ရောက်သည့် တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုအုပ်စုများနှင့် ဒေသခံပြည်သူများအပါအဝင် သက်ဆိုင်သည့်အကျိုးသက်ရောက်သူများ၏ အများသဘောတူညီမှု မရရှိဘဲ မပြုလုပ်ရန်၊
- (၃) စီမံကိန်းသည် အကျိုးအမြတ်ရရှိသူများ၏လိုအပ်ချက်များနှင့် ကိုက်ညီရန်အတွက် မည်သည့်ရှေ့ပြေး စီမံကိန်းကိုမဆို အားလုံးပါဝင်သည့်နည်းလမ်းနှင့်ပြုလုပ်ရန်နှင့်
- (၄) ပတ်သက်သည့် အကျိုးသက်ရောက်သူများအားလုံး၏ အများသဘောတူညီချက်မပါဘဲ မည်သည့် ကြီးမားသည့်စီမံကိန်းများအစောတလျင်အကောင်အထည်ဖော်မှုအား ထောက်ခံမှု မပြုလုပ်ရန်တို့ဖြစ်သည်။

